

- E 110

A

BUDAPESTI ÁG. HITV EVANG.
MAGYAR ÉS NÉMET EGYHÁZGYŰLEKEZET
NÉP- ÉS POLGÁRI ISKOLÁJÁNAK

ÉVI ÉRTESÍTŐJE

AZ 1902|1903. TANÉVRŐL.

BUDAPEST, 1903.

MÜLLER KÁROLY KÖNYVNYOMDÁJA
II., Főherceg Albrecht-út 3—5. sz.

REV 2010

-E 110

Nyolc, vagy kilenc órakor kezdjük-e télen a tanítást?

A múlt deczemberben, midőn a tél kissé szokatlan ridegséggel jelentkezett s a hőmérsékletet 10—14°-ra szállította le, jelent meg egyik estilapunkban egy levél, melynek panasza bár tárgya nem volt új, sokak előtt jogosnak tünt fel s minthogy összes lapjaink arról tudomást vettek, a székesfőváros lakosságát két táborba osztá. A levél — sajnálom, hogy szószerint nem idézhetem — azt panaszolta, hogy a szegény gyermekeknek ebben a zord időben már kora reggel, ¹/₂8-kor, mikor az apa meleg ágyában még másik oldalára fordul, kell elhagyniok a szülei házat, hogy pontosan az iskolában lehessenek. Ez lelketlenség az iskola részéről, mely nem tekintve a gyermekek zsenge korát, őket meghülésnek teszi ki stb.

Ha úgy, egyszerűen tekintjük a valót, a mint az apa azt előadta, igazat kell adnunk neki, mert néha valóban sajnálatra méltóknak tünnek fel azok a kis bogarak, kiket édes álmukból többnyire csak keményebb szóval lehet öntudatra ébreszteniük, kiket félig álmukban öltöztetnek, megreggeliztetnek s küldenek a legzordabb időben, ¹/₂—³/₄8-kor, hogy reggel 8-kor pontosan az iskolában lehessenek. Kinek ne esnék meg a szíve, különösen a gyengéd leánykákon, ha azokat 10—14 fokos hidegben dideregni látja amint sietnek szegénykék tipegő lépésben, hogy lábacsájuk ne fázzék annyira?

Nemde ilyenkor készen volnánk rögtön ítéletünkkel, hogy különösen az I. és II. oszt. gyermekeket a téli hónapokban reggeli 8 óra helyett csak 9 órára rendeljék fel; annyival tartozik a legszigorubb iskola is, hogy a gyermek egészségéről gondoskodják, ne tegye ki a megfázás eshetőségének, ne kívánja, hogy ki nem aludva jöjjön iskolába, legyen tekintettel az apróságokra, legyen elnézéssel velők, no meg az édes anyákkal és édes apákkal szemben is.

Igen egyszerűnek tűnik fel bizonyára mindenkinek, ha némely szülő kívánságának megfelelően kimondanak, hogy az összes fővárosi iskolák I. és II. osztályaiban, vagy talán az összes elemiekben a tanítás a téli hónapokban reggel 9 órakor, a többi, magasabb osztályokban 8-kor kezdődjék. Egyszerűnek azért, mert a gyengébb szervezetű gyermek több kímélést igényel, a III. vagy IV. vagy magasabb oszt. beli leány, vagy fiú már megszokta a felkelést és korai kimenőt, annak nem árt, legalább nem árthat oly könnyen. Ha így indokoljuk tervünket, nem lesz senki, ki annak helyességét első pillanatra be nem látná, el nem fogadná; mert az iskola van a gyermekek kedvéért, nem pedig megtordítva; azért számoljon is a gyermekekkel.

De másnak tűnik a kép, ha azt közelebbről tekintjük. Sok helyesnek tartott okoskodásunk megdől, ha felelő gondolkodunk s végre belátjuk, hogy épen a szülőkre való tekintetből igen helyes, ha a tanítási idő egy időben, reggeli 8 órakor kezdődik.

Ki kell jelentenem, hogy fejtegetésem alapján kizárólag a mi, deákteri ev. iskolánkkal kívánok foglalkozni. A többi iskolák viszonyait nem ismerem, tehát megengedem, hogy érveim nem állanak absolute érvényben rájuk nézve. A tisztelt olvasó szülőket is bizonyára annak az iskolának a viszonyai, hová gyermekeiket bizalommal küldik s annak a tantestületnek a véleménye, melyre gyermekeinek nevelését bizzák, érdeklik leginkább.

Újból hangsúlyoznom kell, az apa panasza — abban a estilapban megjelent levél — nem új s testületünk 15 — 16 évvel ezelőtt egy iskolai előljáró úr felhívására behatóan foglalkozott is a kérdéssel s azt egy memorandumban fölöttes hatóságával közölte is. A mult télen ismét tárgyaltuk a kérdést s minthogy testületünkben az utóbbi években orvos is van, annak a nézeteit is kikértük s megfontoltuk.

Elöre jelenthetem, bár testületünk minden tagja hozzászólt a tárgyhoz aktuális kérdésnek még sem tekintettük a felvetett eszmét s nem láttuk szükségesnek, hogy hatóságunknak arról jelentést terjesszünk be, mégis eléggé fontosnak tartom a tárgyat, hogy arról az egyhangú megállapodásról „Értesítőnk“-ben a tisztelt szülőket informáljam s őket nézetünkről felvilágosítsam.

Tehát 8 v. 9 órákor kezdjük-e télen át gyermekeinkkel a tanítást, legalább az I. és II. osztályokban?

A 9 órákor kezdődő tanítás hiveinek legerősebbnek vélt fegyvere a zord idő. Télen tudvalevőleg röviddel napfelkelte előtt legalacsonyabbra sülyed a hőmérséklet. Állításuk szerint $\frac{1}{2}$ 8 és $\frac{1}{1}$ 9 órai hőmérséklet közt nagy a különbség.

Elöttem van a m. k. orsz. meteorologiai intézet hivatalos feljegyzése. Lássuk mit mutat az 1902. decz. hóban. (Megjegyzem, az első számok a reggeli 7, a másik a déli 2 órai leolvasási jelentik.) Volt decz. 6-án — 2·80, — 3·20; 7-én 6·60, 4·80; 11-én — 12·80, — 10·70; 12-én 13·20, — 10·50, 13-án — 13·40, 13·10, 14-én 17·60, 15·20; 15-én — 17·80, 17·20; 16-án — 180, — 130; 17-én 10·90, — 10·50, 18-án 4·20, + 0·70; 19-én + 4·2⁰, + 3 90 stb. 1903. jannár hóban: 15-én — 1·40, + 1·70, 16-án — 3·4⁰, — 1 40; 17-én — 5·20, — 2·60; 18-án — 7·10, 1·70; 19-én — 6·80, 2·10; 20-án 9·40, — 80, 21-én — 10 40, — 8·80; 22-én 10·10. — 90; 23-án 110, — 10·80, 24-én — 120, — 8·60 25-én — 9 70, — 6·20 stb. stb. Mit mutat ez a

néhány nap hivatalos jelentése? Azt, hogy a reggeli és déli hőmérséklet közt a valóban hideg napokban alig van 2—3 foknyi eltérés. Mennyivel kevesebb lehet az *egy órai időközben*? Ha tehát reggeli 7 órakor pl. —17 fokot mutat a hőmérő, $\frac{1}{2}$ 9-kor alig lesz kevesebb —16-nál; 1—2 fok — tudjuk — nem nagy különbség. Így tehát ezzel a fegyverrel nem érnek czélt a 9 órakor kezdődő tanítás hivei.

A másik érv a sötétség. Télen rövidek a nappalok, a nap későn kel, az első tanítási órában, 8-tól 9-ig, gyakran gázvilágítás mellett kell tanítani, mely a gyermekekre nézve fölötte káros; szemök szenved, minthogy a világítás nem alkalmazható mindenki számára helyesen. De ez az érv is megdől, mert pl. mult télen a legnagyobb hidegben is kedvező volt a légköri állapot; az időjárás derült, nap-sugaras volt s így alig kellett 1—2-szer gázt gyujtanunk. Való igaz, hogy más télen át gyakran oly borús az ég, hogy gyakran 11 óráig kell mesterséges világításról gondoskodnunk, máskor meg ép a reggelek derültebbek, ellenben délfele borús, hogy néha pl. 10 órakor kell világítanunk, míg 8 órától a természetes világosság elegendő.

Minthogy télen később hajnalodik s a fény ingere a gyermeket később ébreszti, célszerű, hogy a tanítást későbbi órában kezdjük; meg kell engednünk, hogy a gyermek kialudja magát — mondja a harmadik érv. Sőt megtoldják azzal, hogy székesfővárosunk családi viszonyai olyanok, melyeknél fogva a vacsorát később találják, a családfenntartó apa később tér haza és egész vagy fél napon át nem látott családjával legalább a vacsorát szereti elkölteni csendben, békével, egyetértésben. Bizony úgy van. A kereskedő, kézműves gyakran csak 8 óra után tér haza s mily öröme telik abban, ha 6—7—8 éves gyermekeivel legalább esténként beszélgethet; nem lehet rossz néven venni az apától, ha a létért való küzdelem órái után kicsinyeivel s azok körében pihegni, üdülni vágya-

Cicero V. V. V.

kozik, hogy új erőt, kitartást, buzdítást merítsen az új harcra. Helyes. De a gondos apa, ki gyermekeiért fárad, lássa be, hogy az önzést gyermeke drágán fizeti meg egészségével, ha hosszú ideig marad ébren, vagy közvetlen a vacsora után, telt gyomrocskával tér nyugalomra. Mondjon le tehát egyelőre arról az élvezetről s engedje, hogy iskolás gyermekeit az anya korábban vacsoráztassa meg s korábban fektesse le, mert az estétől elrablott egy vagy másfél órai pihenést a reggeli alvás nem pótolja teljesen. A szülő, ki gyermekeit valóban szereti, sokat tesz érte; hozza meg tehát ezt az áldozatot is; feküdjék le a gyermek korán s ha elég idején magától nem ébred, — miután a fény ingere hiányzik — költse fel gyertya vagy lámpafénynél, mely a természete: fényforrást helyettesíti s így jókedvűen fel fog ébredni, miután $1\frac{1}{2}$ órától $1\frac{1}{2}$ óráig vagy 7-ig eleget aludt.

Felhozzák további érvül, hogy $1\frac{1}{2}$ óráig Budapest utcáit még nem söpörték meg, nem takarították el a havat stb. Ez nem mindig elfogadható. Oly napokon, melyeken tolyton havazik, egész nap folyik a takarítás s ha csak éjjel havazott, reggeli $1\frac{1}{2}$ órára u. n. átjáróknál gondoskodnak s a gyermek, ha szándékosan nem lép a nagyobb hóba — s melyik gyermek nem tenné ezt meg szívesen, ha tehetné — cipőit nem nedvesíti meg, nem fázik meg tőle. Van utca, tér, melyre később kerül a tisztogatás, melyen át az iskolába siető gyermeknek bizony havon át kell gázolnia s ha nem tisztítja meg cipőit, benedvesíti s könnyen megfázhatik, de egy pár sárczipő elejét veszi a bajnak.

Az egyidőben való tanítási idő mellett szól az a körülmény, melyet az a panaszoló apa bizonyára nem látott, nem tapasztalt, hát nem ismer, hogy sok szülő, különösen atya, maga kíséri el iskolába gyermekét vagy gyermekeit. Valóban szép kép, mikor a komoly atya méltó büszkeséggel hozza gyermekeit a nagy udvarra, ott tölük

édes csókkal búcsúzik s inti, hogy örömet szerezzenek önmaguknak s neki jó magaviseletük és figyelmök által. Hány kereskedő, iparos sőt ügyvéd, orvos hozza fel csemetéit így, egyrészt, hogy üzletébe menjen, másrészt, hogy rendes nappali munkája előtt sétát végezzen; ettől — télen át — jövőre elesnék, mert helyi viszonyaink folytán a munka 8 órakor kezdődik, a legtöbb gyermeket másnak kellene kísérenie vagy a gyermeknek egyedül kellene járnia. Hány gondos mama kíséri maga fel szereteteit s adja át az iskolának, hazatértében meg beszerzi az esetleges bevásárlásokat; ez által rendes mozgást végez a friss levegőben s maga végzi anyai szép feladatának egy részét. Elég kellemetlen körülmény már az is, hogy nem minden osztályban végződhetik egyenlő időben a tanítás, így két-három gyermekért talán naponként kétszer kell jönni; tessék most meg elképzelni, ha több gyermeke van a családnak s azt többszörre kell iskolába kíséreni, meg értök menni, úgy egy személynek más dolga sem lesz, mint folytonos kísérés.

Jó elnevezése a délelőtti étkezésnek a tizórai; melyre minden gyermeknek okvetlen szüksége van. Ha a gyermek 9-kor jön fel, nem szakíthatunk időt 10 órakor a második reggeli elköltésére, azt legfeljebb 11 órakor költhetné el, tehát olyan időben, melytől fogva ebédig szervezete azt meg nem emészthetné, étvágya tehát ebédkor nem volna, nem ennék jóízűen, mit gyenge szervezete sínylène meg.

Egy hatalmas s eléggé nem hangsúlyozható ok a 8 órakor kezdődő tanítás mellett a nemzetgazdasági szempont. Tessék elgondolni, hogy a sok ezer tanuló mellett sok száz tanító egy-egy órával kevesebb munkát végezne naponként. Hiába teszi fel magának a sok szülő, hogy gyermekét korán kelti — mintha már 8 órakor kellene iskolában lennie — azt az órát 8-tól 9-ig felhasználja talán valamely melléktárgy tanulására, vagy legalább olvasásra, hiába lesz az, — mondom — az ember, ha tudja, hogy

munkája későbbben kezdődik, későbbben fog kelni, későbbben kelti fel a gyermekeket s a szép feltétel csak szép feltétel marad. Így vész el a sok száz tanító munkája is, mely nemzetgazdasági szempontból tekintve nem csekély kár.

Hol marad még azonkívül az a bizonyos nevelési cél, melyet el akarunk érni, hogy a gyermekeket már 6 éves koruktól kezdve önmehtagadásra szoktassuk. Nehéz az élet, az embernek nem teljesül minden reménye, le kell mondania gyakran egyről-másról; szoktassuk, neveljük gyermekeinket már kora ifjuságuktól fogva arra, hogy mivelődést csak bizonyos önmehtagadással érhetünk el, boldogulásunkhoz nemcsak óhajok, de lemondások is kel- lenek; szokja meg a gyermek a korai felkelést, korai lefekvést, mondjon le a elpuhítás élvezetéről — mit a hosszú ágyban való fekvés idéz elő — edzze már korán a testét, hogy edzett testében edzett lélek is lakozzék. Ne szoktassuk a gyermekeket olyanra, melyről előbb-utóbb le kell mondania, mert nehezen szokik le róla és bizonyos fájdalommal; s az úgy is ijesztő példának festett iskola rémképe torzítottabb lesz előtte, ha megtudja, hogy a csunya iskola miatt, a 8 órakor kezdődő tanítás végett kell a meleg ágyat már oly korán elhagynia.

Még egy érvet kell megcáfolnom, melyet a 9 órakor kezdődő tanítást óhajtok hatalmas fegyverül hangoztatnak. T. i., hogy a gyermek télen mélyebben aludván, nehe- zebben ébred s ágyban való fekvés által megmelegedett gyenge teste nem hülhet le annyira, hogy a zord hidegbe egészségének veszélyeztetése nélkül, ki lehetne engedni. Pedig mily könnyen vehetnök elejét a hirtelen levegővál- tozásnak, ha a gyermeket jól megmossuk. Hány anya végezi azt és pedig élvezettel, hogy pl. gyengéd leány- káját önmaga mossa meg hideg, vagyis jobban mondva állott vízzel. Szoktatja, neveli, hogy nagyobb korában egyedül végezhesse, egyúttal edzi gyenge testét, hogy a zord időjárás, a kemény hideg meg ne ártson, legalább

egy könnyen meg ne árthasson Igy lehülve bátran léphet ki még a 6 éves kis leányka is a 14 fokos hidegbe.

Hosszú éveken át tapasztalt észleleteink végre arra az ítéletre vezettek: a művelt, intelligens család gyermeke — járjon az akár az I. elemi, akár a IV. polg. osztályba — nem késik el; az a család, hol rend és helyes beosztás uralkodik, gondoskodik arról, hogy a gyermek pontosan ott legyen 8 óra előtt; ellenben vannak ép úgy leányaink, mint fiaink, kik akár keljen a nap reggeli 8 órakor, vagy 5-kor s akár kezdjük a tanítást 8 órakor, akár 9-kor, bizony elkésve érkeznek. S minthogy iskolánk leginkább műve t, intelligens családok gyermekeivel foglalkozik, az elkésések ritkák télen ép úgy, mint tavasszal vagy ősszel. S viszont van olyan növendékünk, ki elkésik októberben úgy mint deczemberben, januárban úgy, mint júniusban.

Összefoglalva az elmondottakat arra az eredményre jutottunk: *maradjunk meg a 8 órakor kezdődő tanítás mellett*, mely viszonyainknak legjobban megfelel.

A tárgyat azonban ezzel — tisztelt szülők — nem fejezte be testületünk; iskolai orvosunk ajánlatára ezentúl is ébren figyelni fogunk, úgy a légközi változásokra, mint a gyermekek egészségi körülményeire s folyton szemünk előtt tartjuk ezt a fontos kérdést, mert nem zárkozunk el a jobb elől s ha meggyőződünk tévedésünkről szívesen fogadjuk el a jobbat, mert ez a jónak ellensége.

Mikolik J. Kálmán

German

Adatok iskoláink ez évi történetéhez

Egy újabb év loforgása után iskolánk viszonyairól és állapotáról ismét rövid kimutatást nyujtván, fájó szívvvel kell jelentésünket kezdenünk, mert szomorú emlékek fűződnek a lefolyt évhez, amennyiben a kérlelhetetlen halál ismét kiszemelte áldozatát és elragadta egyik hű és kedves kartársunkat: *Dittmann Anna* rajztanárunkat, a tanítói pályán folytatott 55 évi szakadatlan buzgó munkálkodás után anélkül, hogy a végzeteljes pereznek közeledtét csak sejtthettük volna. Márczius idusán még velünk együtt ünnepelte a szabadság felvirradásának napját és már azon hónap 20-án megszűnt dobogni azon sziv, melyben a tanítványok iránti szeretet lángja szakadatlanul dobogott; elnémultak az ajkak, amelyek a serdülő leány növendékekben a szépművészet iránti érzéket ébreszték és ápolák, megmercedett az az ügyes kéz, mely oly sok szép rajzot, víz- és olajfestményt alkotott. Igénytelen alakja egyszerű modorát tanusítá, melynél fogva soha sem kereste az alkalmat, hogy művészetét ragyogtassa, hogy soha nem lankadó tevékenysége, szigorú pontossága, kifogyhatatlan türelme, ritka kötelességérzete kellő elismerésben részesüljön. Hadl nyujtsam legalább holta után az elismerés koszorúját, midőn életrajzának főbb adatait a következőkben közlöm.

Idégen földön, Bécsben, született 1828-ban decz. 14-én. Atyja ott akadémiai szobrász volt, ki a harminczas évek elején megbizatván a régi vigadó szobrászati munkáinak készítésével, nagyszámu családjával Budapestre költözött Dittmanunk tehát már itt végezte iskoláit, azután Laudon híres rajztanár oldalán kiképezte magát a rajzban, úgy hogy már 20 éves korában a fővárosnál mint rajztanár nyert alkalmaztatást, mely állásában többekkel együtt fáradozott a főv. iparrajziskola megalapításában. 1848-ben ösztöndíjat is kapott, hogy tanulmányait a külföldön folytassa; de kitörvén a szabadságharc, viszonyai a honmardásra kényszerítették, hogy mint családfentartó elaggott szüleitől és 11 testvéréről gondoskodhassék. Folytatta tehát fáradozatlan buzgalommal rajztanári működését és hogy nem sikertelenül, bizonyítja tanítványai nagyszáma, többek közt Lechner Ödön műépítész, Széchy J. szobrász, Ullmann Gyula műépítész Konkál N. festőművész. Gyülekezetünk 1867-ben hívta meg a rajztanítói állásra. Nem érdektelen tudni, hogy ezen állásban csak 3 elődje volt, habár a külön rajztanítói állás már a mult század elején kreálta-tott, midőn a híres Schedius L. felügyelő és Hoffmann Pál rektor

fáradásai folytán hazánk iskolái közül legelőször a miénkben alkalmaztattak Pestalozzi elvei a tanításnál. Első rajztanár volt Willerding Jakab 1818-ig; ezt követte Egger Vilmos 1838-ig; ennek utódja volt Merkel Lajos, kit 1867-ben Dittmann váltott fel.

Egyházunk szolgálatában tehát 36 évet töltött az elköltözött és kiváló jellemvonásai, mélyen érző szíve, lelkiismeretes buzgó-sága, igénytelen szerénysége képezték mindég életének dicsőségét. Ezen dicsősége ragyog előttünk a végtelenen keresztül, és sirhantján tul is mindig dicsőíteni fogja őt a mi szívünk hű emlé-kezete!

De egy másik csapás is sujtotta testületünket és bénítólag hatott munkakedvünkre. *Kurz Samu* barátunk, a III. fiuosztálynak 1872 óta vezetője és tanítója súlyos betegen fekszik május hó eleje óta, ép akkor, midőn a tanítói pályán folytatott 40 éves szakadatlan működését megünnepelni készültünk. A megdőbbenés fájdalomtelt érzete hatja át kartársainak, előljáróinak, a szülők és tanítványainak, számos barátainak és tisztelőinek szívét azon aggodalmas gondolatnál, hogy ezen kiváló munkásnak is netalán már most abba kell hagynia áldásos működését a paedagogia mezején. De bizunk a jó Istenben és az orvosok tudományában, hogy szívünk hő kívánalma teljesülni fog és kedves kollegánk nem sokára ismét ép erővel velünk karöltve fáradozik iskolánk felvirágoztatásán!

Hogy ezen szomorú esetek folytán a tanítás ne szüneteljen, nt. Egyházválasztmányunk azonnal gondoskodott az üresedés ideiglenes betöltéséről, amennyibe a polgári osztályokban a rajztanítást *Scholtz Margit* oklev. rajztanító kisasszonyra, a IV. fiú oszt. rajztanítást pedig *Windt József* oklev. polg. isk. tanítóra bizta. Ugyancsak *Windt József* ur tanította az idén a III. és IV. oszt. fiúknál a tornát, és helyettesítette *Kurz* kollegánkat a III. fiuosztályban. Itt kell még említenünk, hogy egyházgyülekezetünk ez évi rendes kögygyülése *Kalma Pál* segédtanítót és *Falvay Gizella* segédtanítónőt, mert eddigi kifogástalan működésük által a hozzájuk fűzött várákozásnak teljesen megfeleltek, egyhangulag *rendes tanerők* nek megválasztotta.

Iskoláink *jóltevőinek* sorában ez évben első helyen kell említenünk bold. *Kunewalder M. Fülöp* urat, ki 2000 kor. alapítványt hagyományozott, melynek kamata évenként két egyenlő részben egy ág. hitv. evang. és egy izraelita tanulónak adandó ki felváltva a tanári-, illetve a tanítói kar javaslatára alapján. — Továbbá megszavazott ez évben iskolánk segélyezésére a székesfőváros közönsége 12000 koronát; *Kéler Napoleon* presbyter úr most is adományozott 100 koronát az általa létesített szellőztetési készülék légszeszfogyasztási költségek fedezésére; a „*Tabitha*“ jótékony nőegyesület a múlt télen is ellátta szegény gyermekeinket meleg ruhával és cipővel; a *szünidei gyermeektelep egyesület* most is küldött ki 6–6 beteges fiú- és leánynövendékünket üdítő helyeire; *Kókai Lajos és Singer—Wolfner* könyvkereskedő urak kiadványaikból ingyen példányokat adtak tandíjmenteseink számára; nt. presbyteriumunk kiutalványozott a lapok és folyóiratok beszerzésére 140

koronát és szertáraink kiegészítésére 200 koronát: Dr. *Elischer Gyula* úr díjmentesen küldte meg ez évben is könyvtárunk számára az „Egészségügy“ c. folyóiratot, valamint Dr. *Jármay Gyula* úr mint minden évben, most is ellátta az iskolát a szükséges tintával.

Ezekon kívül kiváló tandíjmentes növendékeink jutalmazása czéljából az igazgató rendelkezésére bocsátott *Schwarz Ármin* úr 50 koronát, *Wolfner Nándor* úr 20 koronát, *Steinhardt Antal* úr 3 darab 10 koronás aranyat, *Strasser S. Gyula* úr 1 darab 20 koronás aranyat, *Bäck Erzsébet* k. a és *Ponger Ilona* k. a. volt növendékeink 1 1 darab 10 koronás aranyat. Ily jutalmakban részesültek: a *Koób Irma* alapítvány 40 koronás ösztöndíját kapta: *Horicsánszky Etelka* IV. p. o. tan.; a *Steinhardt Gizella* alapítvány 20 frankos aranyát az alapítványt tevő t. szülők *Gast Olga* II. el. oszt. tanulóinak ítelték oda; továbbá kapott *Petter Olga* és *Such Etelka* 1—1 darab 20 koronás és *Burgert Anna* IV. polg. oszt. tan., *Endreffy Erzsí* IV. polg. oszt. tan., *Endreffy Eugénia* IV. polg. oszt. tan., *Weinrich Anna* III. polg. oszt. tan., *Scholtz Aranka* II polg. oszt. tan. és *Weth Berta* I. polg. oszt. tan. 1—1 darab 10 koronás aranyat.

A polgári leányiskola szokásos ének- és zeneestélyét folyó évi március hó 7-én tartotta meg a következő műsor szerint:

1. Magyar népdalegyveleg. Előadja a polg. leányiskola énekkara.
2. Mendelssohn B.: Tavaszi dal. Zongorán előadja: Lepter Ilonka III. polg. oszt. növ. 3. a) Meyerbeer: Hölgyek kara „Hngonották“-ból. Előadja a polg. leányiskola énekkara. b) Helmuth E.: A beteg baba. Szoloének zongorakisérettel. Előadja: Lepter Aranka I. polg. oszt. növ. 4. Spindler Fr.: Harangjáték Sylphide. Zongorán előadja: Mayer Margit III. polg. oszt. növ. 5. Köckert K.: A hárs alatt. Éneklí a polg. leányiskola énekkara. 6. Molnár F.: A pesti kislány falun. Monológ. Előadja: Sturm Renée IV. polg. oszt. növ. 7. Heller J.: Tarantella. Zongorán előadják: Krakauer K. és Lukács St. IV. polg. oszt. növendékek. 8. Koscháth T.: Az árva. Éneklí a polg. leányiskola énekkara. 9. Mozart A. W.: Ábránd. Zongorán előadja: Wack Margít III. polg. oszt. növ. 10. a) Rossini: Táncz kardal. „Tell Vilmos“-ból. Előadja a polg. leányiskola énekkara. b) Eyle V.: Anyai szeretet. Duett zongorakisérettel. Előadják: Posszert Emma és Achs Rózsika IV. polg. oszt. növendékek. 11. Griég E.: A tavaszhoz. Zoogorán előagja; Glaser Frida IV. polg. oszt. növ. 12. Stojánovits J.: A madarak dalversenye. Nagy daljáték zongorakisérettel. Előadja a polg. leányiskola énekkara. Szereplők: 1. Erdei tündér: Achs R. 2. Szarka: Coostantin N. 3. Rigó: Klivényi Erzsike. 4. Héja: Hautzinger I. 5. Kakuk: Partl Emma. 6. Fülemlé: Posszert E. 7. Pacsirta: Farkas I. 8. Bagoly: Bagyinka I.

A *Bruckner Frigyes* énektanár vezetése alatt szabatosan előadott dalok általános elismerésben részesültek és az estély a tan.

segélyalap javára 210 korona 52 fillért jövedelmezett, melyhez Dr. *Zsigmondy Jenő* 10 és *Elischer Álda* 1 korona felülfizetéssel járultak.

Azon kisebb jótéteményeket, a melyeket gazdagabb tanítványaink gyakoroltak, csendben gyűjtván filléreiket, hogy segítsenek, ahol szükség vagyon, helyszüke miatt nem is sorolhatjuk fel részletesen; csak köszönetet mondunk minden adományért, legyen az bármily csekély, de bizonyára Isten előtt is mindég kedves — úgy az iskola, valamint a segélyzettek nevében is!

Tán emlitenünk sem kell, hogy iskolánk egy emléknapot sem mulasztott el anélkül, hogy ne ünnepelt volna. Isteni tisztelettel megnyitottuk az iskolaévet, megtartottuk a reformációi ünnepet október 31-én; Erzsébet napját november 19-én; a szabadság emlékünnepélyét március 15-én; ünnepszámba ment május elseje is, melyen immár most harmadszor gyűltek össze volt növendékeink 10 éves találkozóra; pünkösöd szombatján tanulmányi kiránduláson voltunk Balatonfüreden a polg. osztályaink növendékeivel és megható volt polg. iskolánk június 18-án tartott záró ünnepélye. Mindezekben a t. szülők is nagy számban vettek részt és a buzgó ima, lelkes szónoklat, lelkesítő ének vagy szavalat megihlető hatása folytán nem egy zsenge szívben kelt és erősödött meg ama szent fogadalom, hogy az egyháznak és hazának hű gyermekei lesznek becsületes munkával, igaz érzéssel és testvéri szeretettel.

Nagy gondot fordít iskolánk a növendékek *testi fejlődésére* is. Erre vonatkozólag Dr. *Bexheft Ármin* iskola orvos a következőket jelenti:

Iskoláink növendékeinek egészségi állapota elég kedvező volt.

A járványos fertőző betegségek ugyan a lefolyt tanévben is több növendékünket kényszerítették 2–6 heti iskolamulasztásra, de a IV. fiúosztálytól eltekintve, melyet egy izben egyidejűleg fellépeti, több kanyaróeset miatt 4 napra bezártunk, fertőtlenítettünk s ily módon a további betegedéseknek elejét is vettük, — osztályzárásra nem volt szükség.

A ragadós betegségek közül főként a vörheny, utána a kanyaró és diftéria szerepelt nagyobb számmal. Előfordult még néhány esetben bárányhímlő és járványos fültőmirigygyulladás is.

Ragadós fertőző betegsége miatt hatóságilag ki volt tiltva az elemi fiúiskola 19, az elemi leányiskola 18, és a polg. leányiskola 8 növendéke, összesen 45-en; azonkívül a családban előfordult ragadós betegség miatt az el. fiúiskola 9, az el. leányiskola 7 s a polg. leányiskola 19 növendéke, összesen tehát 38-an.

A kitiltott tanulókat kivétel nélkül csakis kellő orvosi bizonyítvánnyal bocsátottuk újból az iskolába.

Sajnos, a könyörtelen halál ez idén is kiragadott tanítványaink közül kettőt az élők sorából: Kamarell Tivadar IV. oszt. fiút és Ranosztaj Julia III. polg. o.-beli növendéket.

Ragadós szembetegség, különösen trachoma, az iskolaorvos által 2 izben megejtett szemvizsgálat tanúsága szerint, a lefolyt tanévben sem fordult elő tanítványaink közt.

Himlő ellen összes növendékeink be voltak oltva ill. újraoltva. Azokat a növendékeket, akik a tanév vége előtt töltik be 12-dik életévüket, akiket tehát e szerint a törvény kötelezett újraoltásra, ezen kötelezettségüknek azonban ismételt felszólítás dacára sem feleltek meg, az iskola orvosa május 2-án az iskola helyiségeiben beoltotta. Ezekre az iskolaorvosi oltásokra az I. és II. polg. leányosztály növendékei közül 14-en jelentkeztek. Az újraoltás valamennyinél sikerrel járt.

A tornázás, és kézimunka alól felmentettek száma az elemi osztályokban elenyésző csekély volt. A polg. leányiskola növendékei közül azonban ezidén is igen sokan voltak, akik orvosi bizonyítvány s az iskolaorvos véleményezése alapján, kisebb számmal az éneklés és torna, nagyobb számmal a kézimunka és rajztanulás alól felmentették magukat Alapos a reményünk, hogy ha majd az 1904|5 tanévben iskolánk a mostani gymnásiumunknak, a mi céljainknak megfelelően átalakított, tágas és világos rajz- és kézimunkateremmel is rendelkező épületében nyer elhelyezést, a rajz és kézimunka alól felmentettek száma is tetemesen meg fog apadni.

Hogy majd a gymnásium épületébe költözéskor iskolánkat alkalmas s a tanulók testi fejlettségének és méreteinek megfelelő padokkal szerelhessük fel, az iskola orvosa ezidén is folytatta az összes tanulók mérését. Egyidejűleg a testmagassággal a tanulók testsúlyát is megállapította, a mi a testi fejlettség megítélését teszi lehetővé.

Hogy a tantestület minden tagja mennyire szívén hordja a tanulók egészségéi érdekeit, annak többek közt egyik bizonyosága volt az az élnk-eszmecsere is, mely egyik testületi értekezleten a 8 vagy 9 órai tanításkezdet kérdésének felvetésekor támadt. Arról volt szó, hogy legalább az alsóbb elemi osztályokban nem volna-e helyesebb a téli hónapokban, a tanítást 8 óra helyett 9-kor kezdeni, hogy a tanulók, főként a messzebb lakók ne legyenek kénytelenek a hidegebb, sokszor ködös sötét kora reggeli órákban az utat az iskolába megtenni. Minthogy ez nem csak a nevelés- és egészségügyet érdeklő kérdés, hanem szoros összefüggésben áll az egyes családok és a tanulók életmódjával és otthoni körülményeivel, ebben a nagy fontosságú kérdésben az említett értekezlet határozata értelmében az iskolaorvos javaslatára, a szükséges adatok beszerzése és beható tanulmányozás alapján csak a jövő tanévben fogunk egyházunk nt. előjáróságának javaslatot tenni.

Az iskola helyiségeinek fűtése szellőzése- és tisztántartására állandóan kiváló gondot fordítottunk.

Az iskolaorvos a IV polg. osztályban az egészségtan tanításának keretében, főként a balesetek alkalmával szükséges első segélynyújtás begyakorlására is nagy súlyt fektet. De az egészségtan egyéb fejezeteinél is lépten-nyomon szükséges szemléltető

és gyakorlati tanítás nálunk kellő tanszerek híján nagy nehézséggel jár. Ezen a hiányon egyelőre úgy segítettünk, hogy mint az előző években, úgy most is, a húsvéti szünet egy napján az egészségtan tanár elvezette a IV. polg. oszt. növendékeit az egyetemi közegészségtani intézetbe, ahol nagys. dr. Liebermann Leo egyet. ny. r. tanár úr szivességéből az intézeti eszközök és berendezések felhasználásával előbb fontosabb kísérletet azután néhány mikroszkopi készítményt mutatott be. —

Hálás elismeréssel tartozunk még nt. *Bachát Dániel* főesperes, Dr. *Xaberern Pál* egyházi felügyelő és Dr. *Xünstler Xároly* kir. s. tanfelügyelő uraknak, akik osztályainkban meglátogattak; ott is működésünknek tanúi voltak és hol dicsérve, hol figyelmeztetve és intve, a gyermekekre buzditólag hatottak.

Végül ide iktatjuk még rövid kimutatásban *tanítványaink létszámára* vonatkozó érdekesebb stat. adatokat. A lefolyt tanévben összesen beirattatott: 695 r. t., ezek közül kimaradt: 39, meghalt: 2. A beirettak közül 568-an voltak már megelőző évben is a mi tanítványaink; a többi 127 az idén először iratott be nálunk, kik közül 8-nak kellett felvételi, vagy pótvizsgát tennie. A házi nevelésben részesültek közül a mai napig 96-an jelentkeztek magánvizsgára, a kikkel együtt tanítványaink összes létszáma 793-ra rug. A megvizsgált 654 rendes és 96 magántanuló, vagyis 750 tanítvány közül volt 207 kítűnő, 225 jelesrendű, 186 jórendű, 86 elégséges és 46-ot, azaz a tanítványok 6.13%-át kellett javító vizsgálatra, vagy osztályisméltésre utasítanunk.

Tandíj fejében befolyt 37538 korona, tőkeamat és egyéb jövedelem volt 17630.23 kor., és így az összes bevétel 67540.12 kor., minek ellenében az összes kiadás 67540.12 koronát tett, úgyhogy az egyháznak 12371.89 kor., pótlékkal kellett a nép- és polg. iskoláinak fentartásához hozzájárulnia, beleszámítva a tantermek 11360 koronára becsült bérértékét.

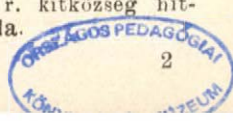
Mindezen adatok eléggé tanúsítják, hogy iskolánk vezetősége nem kimél sem költséget, sem fáradságot, hogy a gondjaira bizott ifjú seregből embereket neveljen; derék és munkaképes tagokat a családnak, a társadalomnak, az egyháznak és a házának. És hogy a nemes törekvését tartós siker koronázza, ajánljuk iskoláinkat továbbra is hitsorsosaink és jóakaróink tartós, becses pártfogásába és kérjük mindenkorra a mindenható Isten kegyes áldását!

Felvay Antal.

C) Iskolánk tanítói-testülete. — C) Lehrkörper.

A tanító neve	T a n í t		Tantárgy, osztály	Heten- kinti órasz.	JEGYZET
	egyált mióta?	nálunk mióta?			
Alex Albert r. tanító	1872	1872	A II. foszt. tanítója	20	A tan. könyvtár kezelője s az esp isk. biz. tag
Bexheft Ármin Dr.	1897	1897	tanítja az egészség- tant a IV. polg. oszt.	2	iskolaorvos
Bruckner Frigyes	1884	1900	tanítja az éneket a leányosztályokban	16	Gyülekezeti órgonista
Dittmann Antal † s. tanító	1850	1867	tanítja a rajzot a IV fosztályban s a polg leányosztályokban	12	Ny. föv. közs. rajztanár
Falvay Antal r. tanító	1860	1866	tanít a polg. leány- osztályokban	17	E. i. igazgató s az esp. tan. kör elnöke st.
özv. Gerzsó Károlyné áll. s. tanítónő	1883	1883	Kézimunkatanítónő az I. és II. elemi osztályban	12	—
Falvay Gizella r. tanítónő	1899	1899	tanít a III. e. oszt.	20	—
Jakobei Margit r. tanítónő	1893	1891	Az I. el. leányoszt. tanítónője	20	—
Kaczián János	1884	1885	tanítja az I. és II. polg. oszt. ev. vallást	4	hitoktató lelkész
Kalma Pál r. tanító	1897	1899	Az I. foszt. tanítója	20	A tantestület jegyzője
Kardevan Ida r. tanítónő	1890	1890	tanítja a kézimun- kát a polg. leány- osztályokban	12	—
Kardevan Vilmos r. tanító	1867	1882	tanít a polg. leány- osztályokban	18	—
Kurz Sámuel r. tanító	1863	1872	A III. foszt. tanítja	19	az esp. isk. biz. tagja, ay orsz. i. biz. tagja
Lux Ede r. tanító	1866	1870	A IV. foszt. tanítója	19	Az esp. isk. biz. tagja
Mikolik Kálmán r. tanító	1875	1880	tanít a polg. leány- osztályokban	18	Az esd. isk. biz. ragjn s a term. szertár őre
Mokry Eszter r. tanítónő	1894	1894	A III. el. leány- osztály tanítónője	20	—
Schulek Vilma áll. s. tanítónő	1877	1876	tanítja a kézimun- kát a III. s IV oszt.	12	—
Scholtz Lajos r. tanító	1874	1874	tanít a polg. leány- osztályokban	24	—
Tomassek Iloná r. tanítónő	1875	1875	A II. el. leányoszt. tanítónője	20	—

Jegyzet: A francia nyelvet Richon Margit kisasszony tanította. Hitoktatók: Tiszt. Horváth József ró m. kath. belv. káplán, Kondor Ignác, Kornfeld Gyula, Hajnal Jakab és Dr. Schreiber Lajos az izr. kitéközség hitoktatói. Kézimunkatanítónő-segéd: Döbrentey Irén, Fuchs Paula.

D) Órabeosztás – D) Stundeneintheilung.

Tantárgy	El. finiskola				Elemi				Polgári			
					leányiskola							
	I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.
Vallás tan	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Magyar olvasás, írá s nyelvtan	6	3	3	3	6	3	3	3	4	3	3	4
Német olvasás, írá s nyelvtan	—	4	3	3	—	3	3	3	3	3	3	3
Szám tan	4	3	3	3	4	4	3	3	3	2	2	3
Mértan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
Földrajz	—	—	} 3	2	—	—	—	2	2	2	1	1
Történet s alkotmánytan .	—	—		2	—	—	3	1	—	2	2	3
Természetr ajz	—	—	2	2	—	—	2	2	2	2	—	—
Vegytan és ásványtan . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—
Természettan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Ház tartás 'an	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Egészségtan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Beszéd- és értelemgyakorl.	6	4	—	—	6	4	—	—	—	—	—	—
Írás	} 2	2	2	2	} 2	2	2	1	2	1	1	—
Rajz		1	1	2		1	1	1	2	2	2	2
Ének		1	1	1		1	1	1	2	2	2	2
Testgyakorlás	—	2	2	2	—	—	2	2	2	2	1	1
Kézimunkák	—	—	—	—	3	3	3	3	3	3	3	3
Franczianyelv (mint rend- kívüli tantárgy	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2	2
Heti összeg :	20	22	22	24	23	23	24	24	27	27	27	28

E) **A** bevégzett tananyag.

E) **Behandelte Lehrstoffe.**

a) **A** népiskolában. — a) **Ia** der Volksschule.

I. OSZTÁLY. — I. KLASSE.

Ostálytanító a fiuknál: **Kal ma Pál.**

A leányoknál: **Jakobei Margit.**

1. **Vallástan.**

12 biblia történet az ó és 12 történet az új szövetségből. Egyházi énekek és imák.

2. **Nyelvtan.**

Magyar írás és olvasás s a nyelvtan alapfogalmainak idevonatkozó része, szorosabb meghatározás nélkül.

Egyszerű nyelvtani gyakorlatok megfejtése szóval, a palatáblán és írófüzetben.

3. **Számtan.**

A négy alpművelet szóval és jegyekkel az 1—50 terjedő számkörben.

4. **Szemléltető oktatás.**

Az iskola, a szülői ház, házi állatok; a kert, az utca, a helység, kézmivesek, kereskedők; a mező, rét, erdő; néhány mezei állat és növény; a hegy, a víz; időváltozások.

Elbeszélések a gyermeki életből; állatmesék. Gyermekdalok és költemények.

II. OSZTÁLY. — II. KLASSE.

Ostálytanító a fiuknál: **Alex Albert.**

A leányoknál: **Tomassek Ilona.**

1. **Vallástan.**

A tanterv által előirt bibliai törénetek, imák és egyházi énekek

2. **Magyar nyelv.**

A helyes olvasás gyakorlása. A tömondat és ennek különféle alakjai; a főnév, tulajdonnév, ige, személyes névmás, melléknév és számnév. Rövid nyelvtani feladványok. Költemények emlékelése.

3. **Német nyelv.**

A német írva-olvasás tanítása, német szók gyűjtése és beszélgetések az egyszerű mondat körében. Versek s egyszerű fordítások.

4. **Számtan.**

A négy alpművelet az 1—500-ig terjedő számkörben elvon és megnevezett számokkal. A mértékek megismertetése.

5. Szemléltető oktatás.

A házi állatok és néhány kertben, mezőben, erdőben, vagy vízben élő állat, a legfontosabb növények és ásványok. Némely földrajzi fogalmak; a határ és az abban látható főbb tárgyak.

6. Szépirás. — 7. Rajz. — 8. Ének. — 9. Torna.

III. OSZTÁLY. — III. KLASSE.

Osztálytanító fiuknál: K u r z S á m u e l:

A leányoknál: F a l v a y G i z e l l a.

I. Vallástan.

A biblia történetek összefüggésökben, Jézus s az apostolok élete és főbb tanai; az Úr imája; sz. írásbeli mondatok és egyházi énekek.

2. Magyar és német nyelvtan.

Az értelmes és helyes hangsúlyozással való olvasás. Az egyszerű és bővített mondatban előforduló beszédrészek; a név- és igeragozás elemei, valamint a helyesírás főbb szabályai. Alkalmos versek és velősebb mondatok betanulása. Fordítási gyakorlatok.

3. Számtan.

Az 1-től—10,000-ig terjedő számkörben a négy alpművelet alkalmazott példákban. A különféle mértékek ismertetése.

4. Földrajz és hazai történelmi képek.

A főváros s ennek környéke, Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye és hazánk egyes vidékeinek megismertetése kapcsában egyes történelmi képek.

5. Természetrajz.

A gerinces állatok; a növényországból a legszükségesebb tudnivalók s egynehány ásvány

6. Szépirás. — 7. Rajz. — 8. Ének. — 9. Torna.

IV. OSZTÁLY. — IV. KLASSE.

Osztálytanító fiuknál: L u x E d e.

A leányoknál: M o k r y E s z t e r.

I. Vallástan.

Az Isten, önmagunk és embertársaink iránt való köfelességek ismertetése a 10 parancsolat és a hegyi beszéd tárgyalása által; az apostoli hitvallás ágazatainak ismertetése és megmagyarázása a bibliai történetek alapján; szentírásbeli helyek és egyházi énekek.

2. Magyar és német nyelvtan.

Az értelmes és szép olvasás. A tö-, csonka-, bővített-, összevont és összetett mondatok megkülönböztetése; a ragok és képzők ismertetése; a mondottakhoz kapcsolt írásbeli gyakorlatok. Szavak. Fordítások.

3. Számtan.

A négy alapművelet begyakorlása nagyobb és különnevű számokkal; ezeknek egyneműekké való változtatása és a közönséges éle ben előforduló törtszámok.

4. Földrajz.

Magyarország megyéenként; a magyar államot környező államterületek; nevezetesen az osztrák állam és Európa államainak általános ismertetése.

5. Történet.

A történeti képek bővítése és az időszakok szerint való rendezése által nemzetünk fontosabb történeti mozzanatainak ismeretése.

6. Természetisme.

A gerincztelen állatok; a leginkább használt növények és ásványok ismertetése.

7. Rajz. — 8. Szépirás. — 9. Ének. — 10. Torna.

A k é z i m u n k á t

tanították az elemi leányosztályokban: Schulek Vilma és özv. Gerzso Károlyné.

I-ső osztály: Egyszerű kis szalagok kötése; harisnyakötés.

II-dik osztály: Horgolás és betűjegyzés elemei.

III-dik osztály: Horgolás, szoros-mintaszalag kötése, betűjegyzés.

IV-dik osztály: Lyukacsos mintaszalag kötése, színes pamutal való himzés.

Ezenkívül kivételesen és csak a t. szülők kívánságára, a gyermekek tehetsége és kiképzett ügyességéhez mért fényűzési munkák is készítették egyes családi ünnepélyek alkalmára.

b) **A p o l g á r i**
 b) In der Mädchen-
I. polgári

Osztályfőnök: Klassenlehrer :

Tantárgy	Heti óraszám	Tanító	Tankönyv
Vallásstan	2	Falvay Antal	Bereczky S. Biblia ismertetés. Sz. Biblia Szőnyi : Énekeskönyv.
Magyar nyelv	4	Mikolík Kálmán	Dr. Gyulay B. olvasókönyve l. r. To: kos L. Magyar nyelvtan.
Német nyelv	3	Mikolík Kálmán	Jausz K. Német olvasó könyv l. r. Bohm-Steinert kl. deutsche Sprachlehre.
Földrajz	2	Kardeván Vilmos	Hunfalvy-Schneider : Földrajz I. Németh : Magyarország hegy és vízrajzi térképe. Lange-Cherven Atlasz.
Számтан	3	Scholtz Lajos	Vajdafi. Számтан I.
Természetráaj	2	Mikolík Kálmán	Fillinger : Állattan I. Szécskay : Növénytan.
Szépírás	2	Mikolík Kálmán	—
Ének	2	Bruckner Frigyes	Szőnyi T. Énekeskönyv
Rajz és Mértan	2	Dittmann Antal	—
Női kézimunkák	3	Kardeván Ida	—
Testgyakorlás	2	Scholtz Lajos	—
Francia nyelv	2	Richon Margit	Ch. Noel : Premières lectures françaises.

• I e á n y i s k o l á b a n .

Bürgerschule.

I e á n y o s z t á l y .

Mikolík Kálmán.

T a n a n y a g

A biblia fontossága : a szentírás története és az ó-szövetség egyes könyveinek részletes ismertetése. Biblia olvasás. Egyházi énekek.

Szép és értelmes olvasás, főképp a hazai történelemre és a magyar népeletre vonatkozó olvasmányok értelmezése és tartalmuk rövid összefoglalása. — Alkalmos olvasmányok alapján az egyszerű bővített mondat fő- és mellékrészei, a beszédrészek meghatározása, a teljes név- és igeragozás és a szóképzés. Kiseb versek szavalása. Hetenkint 1, csak az iskolában tartott írásbeli gyakorlatul diktandó írás vagy kisebb mesék és leírások fogalmazása.

Helyesen hangsúlyozott értelmes olvasás. Mondattani alapon a mondat- és beszédrészek ismertetése: névszók ejtegetése és igék hajlítása. Könnyebb elbeszélések és mesék, leírások fogalmazása. Helyesírási, fordítási és szavalási gyakorlatok.

A magyar korona országainak, az osztrák tartományoknak és Európa többi országainak természeti és politikai földrajza részletesen.

A négy alapművelet elvont, egy- és különnevű számokkal. Arányosság és az egyszerű hármasszabály. A métermértékek és a hazai pénzek ismertetése. Feladatok megfejtése fejből, táblán és füzetben.

Téli hónapokban : A gerinczések jellemzőbb alakjainak részl. leírása és osztályozása, tekintve azok hasznát, kárát és elterjedési viszonyait. **Nyári hónapokban.** Több virágok növény leírása, tekintettel főbb alaktani jellegökre s ipari fontosságukra. Egyszerű kis herbarium készítése.

A fali táblán való előírás után ütenyírással a magyar és német abc kis és nagy betűi magyar és német folyóírás. Helyes toll- és testtartás.

Az öntudatos helyes énekléshez szükséges zeneelmélet: zongorogó gyakorlatok. A kemény hangsorok. Egyházi énekek. Egyszólamu dalok.

Mértani alapfogalmak. Az egyenes vonalak mérése, osztása és egybeállítása rajzeszközökkel és szabadkézzel. Egyenesvonalu síkidiszitványok, egyszerű padozat minták és meander-szalagok rajza.

Egyszerű kalotaszegi varottas. Kereszt- és száröltés. Reczézés, a fillet guipure különböző öltéseivel.

Rend- és szabadgyakorlatok : különféle tag- és törzsgyakorlatok. A természetes járás halkán, dobbantással és utánlépéssel; ugrás. Szerzőgyakorlatok : a vízintes és rézautos lábtón, lebegőfán, lengő kötélen, támfán és gyűrűhintán.

Játék: Labdadobás. Láncjáték. Farkas és bárány.

A kiejtés begyakorlása. Írás és ékjelek. A háromféle névelő. főnév és ejtegetése, adjectiv, possessiv, demonstrativ, tulajdonnevek, proposition számauevek. A voir és être főbb alakjai. Fordítások. Szavaltás. Hetenkint 1 írásbeli gyakorla.

II. polgári

Osztályfőnök: — Klassenlehrer:

Tantárgy	Heti óra szám	Tanító	Tankönyv
Vallásstan	2	Kaczián János	Bereczky : Bibliai ismertetés
Magyar nyelv	3	Falvay Antal	Dr. Gyulay B. olvasókönyve II. r. Torkos L. Magyar nyelvtan.
Német nyelv	3	Kardeván Vilmos	Jausz K. Német olvasókönyv. I. r. Böhm Steinert kl. deutsche Sprachlehre
Történelem	2	Kardeván Vilmos	Kozma : Világtörténelem
Földrajz	2	Kardeván Vilmos	Márki : Földrajz II. Lauge Cherven Atlasz.
Számтан	2	Scholtz Lajos	Vajdafy : Számтан II.
Mértan	1	Scholtz Lajos	—
Természetrájd	2	Mikolik Kálmán	Fillinger : Állattan II. Szécskay : Növénytan.
Ének	2	Bruckner Frigyes	Szőnyi : Énekeskönyv.
Írás	1	Mikolik Kálmán	—
Rájd	2	Dittmann Antal	—
Kézimuuka	2	Kardevén Ida	—

leányosztály.

Kardeván Vilmos.

T a n a n y a g

Az új szövetség egyes könyveinek részletes ismertetése és íróinak története. Biblia olvasás. Egyházi énekek.

A magyar nyelv mondat- és alaktana folytonos elemzéssel, kiváló figyelemmel a helyesírásra és az írásjelek használatára: a népnyelv ismertetése s a hibás kiejtés ellenőzése; a rokonértelmű szók bemutatása és gyakorlása. Mondatrövidítés. A körmondat. Prózai és verses olvasmányok. Nyelvtani feladatok. Két hetenkint írásbeli dolgozatul leírások s egyéb önálló fogalmazványok. Szavalatok.

A alaktannak ismétlése mellett a mellé és alárendelt mondatok és a körmondat. Prózai és költői szemelvények. Gyakori fordítások, elbeszélések, átalakítások. Nyelvtani feladatok és helyesírási gyakorlatok. Havonként 2 írálygyakorlat. Szavalatok.

A történelem fogalma. Az ókori népek történelme röviden, a görögök- és rómaiaké részletesebben. A középkorból a népvándorlás: N. Károly birodalma.

Ázsia, Afrika, Amerika és Ausztrália földrajza, különös tekintettel a természeti viszonyokra. A tanult földrészek vázlatainak készítése.

Az I. osztályban tanultak ismétlése. Az időszámítás körébe tartozó számítások. Tizedes törtek. Az összetett hármas szabály egész és tört számokkal. — A növendékek az elősoroltakat fejben, táblán és füzetben gyakorolják és dolgoznak iskolai és házi feladatokat is

Pont vonalok és szögek fekvése és mérése. A három, négy és sokszög, a kör és kerületék főtulajdonságai és alakítása; továbbá szerkesztésük alapján az idomok összeállósága és hasonlósága.

Az őszi hónapokban: a hazai gyömolcsök szemléltető leírása és osztályozása. **Téli hónapokban:** az állattan gerincztelen osztályai rendszeresen az egyes főbb jellemek kiemelésével. **A Tavaszai hónapokban:** a fontosabb mezőgazdasági, kerti és konyha növények, fák, mérgezőnövények osztályozása és a herbarium-készítés folytatása.

A hangjegyek nevei és értéke: az ütemek, a hangsúly és a hangközök elméletileg és gyakorlatilag Egyházi énekek: egy- és két-szólamú dalok és magyar népdalok.

Magyar és német folyóírás gyakorlása mint az I. osztályban.

Vegyés és görbevonalu síkékitmények rajzolása táblarajzok nyomán rajzeszközökkel és szabad kézzel.

Vászon mintakendő a fehérvarrás alapöltéseivel, különböző a jour és szállaöltéssel. Betűjegyzés. Magyar styben tartott lapos hlzás és töltő öltés.

T a n t á r g y	Heti óra szám	T a n á r	T a n k ö n y v
Testgyakorlatok	3	Scholtz Lajos	—
Fanczia nyelv (fakultative)	2	Richon Margit	Ch. Noel : Premières lectures françaises.

III. p o l g á r i

Osztályfőnök : — Klassenlehrer :

T a n t á r g y	Heti óra szám	T a n á r	T a n k ö n y v
Vallástan	2	Kaczián J.	Pálffy J. Egyháztörténet Egyházi énekek.
Magyar nyelv	3	Falvay	Wessely Ö. : Stylistika. Arany : Toldi (magyarázta, Lehr Albert.)
Német nyelv	2	Kardeván	Dietlein : Leitfaden zur deutschen Litteratur.
Történelem	2	Kardeván	Kozma : Világtörténelem.
Földrajz	3	Kardeván	Márki : Földrajz. Lange-Chervon : Atlasz.
Vegyten, ásvány- tan és földtan	3	Scholtz	Rybar : Vegyten és ásvány- tan.

T a n a n y a g

Rendgyakorlatok: kanyarodások körülkörzés, fordulatok járásközben. Szabadgyakorlatok: összetett hármas gyakorlatok, hintajárás, biciczjárás. Szergyakorlatok: ugrózsámolyon, függeszkedés létrán, lebegőjárás és egymásnak kerülőse gerendán; gyakorlatok lengő kötélén és gyűrűhintán. Labdajáték.

Alaktani ismétlések. A rendes igék tüzetes ragozása; használtabb rendhagyó igék, névmások, határozók s a névragozás részletesen. Mondatok készítése. Olvasás, fordítás és az olvasmányok tartalmának elbeszélése. Dietéék, nyelvtani és helyesírási gyakorlatok. Versek, prózai darabok és kis párbeszédék könyv nélkül.

l e á n y i s k o l a

Scholtz Lajos.

T a n a n y a g

A keresztény egyház története a 30 éves háborúig, különösen a hitjavítás hazánkban.

Nyelvtani ismétlések elemzés közben költői és prózai olvasmányok alapján. Az egyszerű és szép stylus sajátosságai, kiváló tekintettel a magyar nyelv eredeti sajátosságaira. Prózai és versalak. Hangsúlyos és időmértékes verselés. Az írásművek felosztása, a prózai műfajok és a közéleti fogalmazványok Irály- és verstani elemzések. A r a n y T o l d i-jának tárgyalása. Irálygyakorlatul: levelek, ok- és ügyiratok. Szavalatok.

Német verstan, jelesen: a szótagok mértéke, a verslábak és verssorok, a rim fajtái és nemei, a versszakok. A költői műfajok. Két hetenkint írásbeli dolgozat, részint szabadon, az olvasmányokból merítve.

A pápaság és császárság küzdelmei: a kereszties hadjáratok. D'Arc Johanna; a Habsburgok a középkor végén. Spanyolország felszabadulása. Találmányok. A reformáció. Habsburgok világbirodalma. A németalföldi szabadságharc. A 30 éves háború. XIV. Lajos kora. Az angol forradalom. II. Frigyes. Nagy Péter. Az északamerikai szabadságharc. A francia forradalom. Napoleon. A német birodalom és az olasz kiáltság megalakulásai.

Kapcsolatban a történeti tanítással az eddig tanultak ismétlő áttekintése és gyakorlása a térkép folytonos használata mellett.

A levegő és a víz elemeinek ismertetése. Elem és összetett test. Kristályok. Nem fémes elemek és azoknak fontosabb vegyületei. A savak. A könnyű és nehéz fémek. Öntvény. Aljak. Sók. A szeretlen testek alaki természettani és vegytani tulajdonságai. Közettan és földtan. Szerves vegytanból: illó olajok és gyanták, szénhidratok, a szeszes erjedés, az alkoholok, a savak, zsiradékok, festő anyagok, alkaloidok és fehérnye anyagok.

Tan t á r g y	Heti óra szám	Tan í t á s	Tan k ö n y v
Háztartástan	2	Mikolik	Sebestyenné Stetina J. Gazdaságtan fels. leányisko- lák számára.
Számtan	2	Scholtz	Vajdady : Számtan III.
Mértan	1	Scholtz	—
Írás	1	Mikolik	—
Rajz	2	Dittmann	—
Ének	2	Bruckner Frigyes	Szönyi : Énekeskönyv.
Kézimunka	3	Kardeván	—
Testgyakorlás	1	Scholtz	—
Francia nyelv	2	Richon Margit	Noel : Premiéres lectures. francia (haladóknak)

IV polgári

Osztályfőnök: — Klassenlehrer:

Tan t á r g y	Heti óra szám	Tan í t ó	Tan k ö n y v
Vallástan	2	Falvay	Bereczky S. Ev. hit- és erkölcstan Egyházi énekek.
Magyar nyelv	2	Falvay	Novák Sándor : A magy. nemzet. irod. ismertetése.

T a n a n y a g

Alapfogalmak. A termelés főágai. A vagyonszerzés. A nő szerepe és hivatása a házi gazdaság vezetésében. A takarékoság fontossága. Költségvetés. A lakás, bútorok, ruházat és élelmiszerek. azoknak beszerzése és eltartása. A háztartási munkák megosztása. A házi tűzhely szentsége.

Közönséges törték Olasz gyakorlat. Egyszerű és összetett hármasszabály törtékkel. A hazai pénzek és mértékek folytonos ismétlése

A három-, négy- és sokszög s a kör területének, s egyszerű szabályos testek térfogatának s felszínének ismertetése, illetve kiszámítása.

A magyar és német folyóírás gyakorlásán kívül a ronde-írással diszbetű.

Sikéitmények rajzolása és festése különböző stylben magyarázattal kísért táblai előrajzok nyomán.

A hangközök és lépcsők folytatólagos ismertetése és továbbgyakorlása. A skálák képzése és éneklése minden hangnemben. Két- és háromszólamu gyakorlatok és énekek Chorálok.

Magyar mintájú zsebkendő és betűhímzés. Színes magyar hímzés. Eredeti áttört kalotaszegi varrottas.

Kanyarodások járásközben, csillagfelállítás. — Forgólépésjárás csuszószóktetés. Botgyakorlatok. — Magas és távugrás. Zsámolyon átugrás, gyakorlatok gyűrűhintán: fordulattal, lábműködéssel felhuzódás; körhintán: futás és mérsékelt repülés; létrán: függeszkeedés lóbálással; támfán: mellső és hátsó fekvő támasz. Játékok.

Értelmes olvasás és ennek alapján folytonos beszédgyakorlatok. Az egyszerű bővített mondat ismertetése, mondatrészei és beszédrészei elemzése. Verses és prózai darabok megtanulása. Copieok, nyelvtani gyakorlatok, dictéek és kis compositiók olvasmányok alapján. Beszédgyakorlatok a közéletből merített dolgok köréből.

Leányosztály.

Falvay Antal.

T a n a n y a g

Az apostoli hitvallás. A válaszlanok. Erkölestan. Biblia olvasás. Egyházi énekek.

Költői művek olvasása és esztetikai fejtegetése, szavalása és ezek alapján: a költői műfajok ismertetése és a kiváló magyar írók méltatása. Az irodalomtörténet vázlata. -- Két hetenkint írásbeli dolgozatok leginkább az olvasmányokból merítve, a főalakok jellemrajzát adva és fogalommagyarázatok, elmélkedések.

Tantárgy	Heti óra szám	Tanító	Tankönyv
Német nyelv	3	Kardeván	Dietlein : Lehrbuch der deutschen Literatur.
Történelem	3	Mikolik	Baróti Csánki : M. történ. és Csiky : Alkotmánytan.
Földrajz	1	Scholtz	Emödi Természettan és csill. földrajza.
Számтан	3	Scholtz	Vajdafy : Számтан II.
Természettan	3	Scholtz	Emödi : Természettan.
Egészségtan	2	Bexheft	Csapódy-Gerlóczy : Egészségtani kézikönyv.
Ének	2	Bruckner	Szönyi : Énekeskönyv.
Rajz	2	Dittmann	—
Kézimunka	3	Kardeván Ida	—
Testgyakorlat	1	Scholtz	—
Francia nyelv	1	Richon Margit	Salarien : Francia olvas- mányok.

T a n a n y a g

A német irodalom történet rövid vázlata. A klasszikus iskola kiváló tagjai: Klopstock, Lessing, Herder, Wieland, Goethe, Schiller élet-rajzai és egyes műveinek megismertetése. Szavalatok. Két hetenkint egy írásbeli szabad dolgozat (Sprichwort Erklärung. Schilderung-Erläuterungen. Abhandlungen.)

Magyarország története összefüggő előadásban a legrégebb időtől fogva a legújabbig, az alkotmánynak fontosabb intézményeire való tekintettel, s a növendékek nemzeti érzületének és jellemének fejlesztése céljából. Magyarország természeti és politikai földrajzának áttekintése.

Kapcsolatban a természettannal. A csillagászati földrajz elemei. A csillagok felosztása. Naprendszerünk. A föld és ábrázolása. Látókör, tetőpont. Földrajzi szélesség. A föld forgása és keringése. Nappálya. Naptávol, napközeli. Nap- és évszakok, földövek. A hold mozgása és fényváltozással. Nap- és holdfogyatkozás. Álló csillagok; csillagképek. Az egyes tünemények magyarázata megfelelő földrajzi készülékek segítségével történik.

A százalékszámítás és alkalmazása. A láncszabály. A hazai és a legfontosabb külföld pénznemek ismertetése és átszámítása. Egyszerű és összetett részarányos osztás Vegyítésszabály. Arany- és ezüsttövényekre, vertpénzekre és állampénzpapírookra vonatkozó számítások. Gyakorlati példák kidolgozása táblán s füzetben.

A természettan alapfogalma. A testek általános tulajdonságai, azok halmaza. A hő és annak hatása. Hőmérő. A szilárd, csepegős és terjedős testek egyensulya és mozgása. A hangtan. A fénytán. A delejesség. A villamosság. Mindez kísérletek alapján magyarázva.

Az egészség és betegség fogalma. Az egészségre ható tényezők. A mozgás, érzés. Érzékek. A légzés. A vérkeringés. Táplálkozás Mérgezés. Rögtöni segély. Ragályozás. Sebfertőzés. Betegápolás. Az emberi szervezet egyes részeinek megóvására, ápolására és fejlesztésére vonatkozó szabályok. A testi nevelés főbb elvei.

Az énekhez szükséges ismeretek az összhangzattanból. Több szólamu női karok. Műdalok jeles dalszerzőktől. Kétszólamu chorálok.

Bevezetés a távlati rajzolásra. Távlati rajzolása az egyenes vonalnak síklapnak és egyszerű szögletes testeknek. A színharmonia ismertetése és síképitmények rajzolása és festése. — Domború gipsz-épitmények rajzolása körrajzban, majd árnyékolva.

Női ing varrása hímzett vagy á jour betéttel, hurkolt csikkal. Foltzott mintakendő, vászon és damaszt műtömmel; gomblyuk varrása és betűjegyzés.

A III. oszt. anyaga nagyobb kiterjedésben és nehezebb összeköttetésben; a testgyakorlás tanításból kifolyó utasítások a gyakorlati életre.

Az előző osztályokban elsajátított ismeretek kiegészítése egyes olvasmányok tárgyi és alaki kezelése alapján. Később levelek fogalmazása. Fordítás, beszéd- és szavlati gyakorlatok.

F) Tankönyvek

F) Unsere Schulbücher.

Használt tankönyvek	Fü osztály- ban	Leányosztály- ban
1. Berezky S. Bibliatörténetek	II. III.	II. III.
2. Berezky: Hit- és Erkölcstan	—	IV. polg.
3. Gyóry V. Luther kis kátéja	IV.	IV. el. I. s. II. p.
4. Pálffy kis egyháztörténete	—	III. polg.
5. Berezky Biblia ismertetés	—	I. II. polg.
6. Egyházi énekek ev. iskolák számára	III. IV.	III. IV. I. II. polg.
7. Uj testamentom v. egész biblia	IV.	IV. I. II. III. IV.
8. ABC- és olvasókönyv Péterfy és társaitól	I.	I.
9. Kurz S. Német ABC	II.	II.
10. Komáromy, Lakits s. t. olvasókönyve	II. III. IV.	II III. IV.
11. Gyulay magyar olvasókönyv	—	I. II. polg.
12. Lehr Arany Toldija	—	III polg.
13. Jausz Lesebuch I. II.	III. IV.	III. IV.
14. Jausz György német olvasókönyv polgári iskola számára	—	I. II. polg.
15. Komáromy, magyar nyelvtan	II.	II.
16. Bárány, Nyelvkönyv I. II.	III. IV.	III. IV.
17. Torkos L. Magyar nyelvtan	—	I. II. polg.
18. Wessely O. Stylistika	—	III. polg.
19. Novák S. magyar nemz. irod. ismertetése	—	IV. polg.
20. Junghans Stricker Sprachschule	IV.	IV.
21. Böhm-Steinert kl. deutschen Sprachlehre	—	I. II. polg.
22. Dietlein Leitfaden d. deutschen Litteraturgeschichte	—	III. IV. polg.
23. Luttenberger Számtani példatár	I.	I.
24. Füredi Számtani példatár	II. III.	II. III.
25. Emericzy Számtani példatár IV.	IV.	IV.
26. Vajdafy Számtan I. II.	—	I. II. III. IV. polg.
27. Mikolík földrajza	III.	III.
28. Gáspár földrajza	IV.	IV.
29. Hunfalvy-Schneider földrajza	—	I. II. III. polg.
30. Német Magyarország hegy- és vízrajzi térképe	IV.	IV. I. polg.
31. Lange Cherven Földrajzi Atlasz	—	I. II. III. polg.
32. Ballagi K. és Nagy L. Magyarok története	IV.	IV.
33. Kozma, Világtörténelem	—	II. III. polg.
34. Baróti-Csánki, Magyarok története	—	IV. polg.
35. Csiky Alkotmánytan	—	IV. polg.
36. Ceapody Egészségtan	—	IV. polg.
37. Báthory természetrajz	IV.	IV.
38. Emödi Természettan és csill. földrajz.	—	IV. polg.
39. Fillingner Állattan. I. II.	—	I. II. polg.
40. Szécskay Növénytan I. II.	—	I. II. polg.
41. Rybár Vegytan és ásványtan	—	III. IV. polg.
42. Sebestyén Stetina J. Gazdaságtan	—	II. polg.

H) Tanulóink számának táblázatos kimutatása.

H) Statistischer Ausweis über unsere Schullugend.

Osztály	A tanulók száma		V a l i á s					Anyanyelv			S z ü l e t é s i é v										Szüleik polgári állása			Tan-díj							
	beiratott	Ezek közül meghalt	kimaradt	ág. hitv.	ev. ref.	róm. kath.	gör. kel.	izraelita	magyar	német	tót	egyéb	1896	1895	1894	1893	1892	1891	1890	1889	1888	1887	1886		értelmiségi	kereskedő	iparos	földb. v. bérlő	szem. szolgálattevő vagy szolgálta	fizető	tandíjmentes
I. évf.	52	—	3	20	4	5	—	23	50	2	—	50	2	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	19	12	12	1	3	44	8
II. "	59	—	2	34	2	6	—	17	59	—	—	50	2	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	16	18	—	4	46	13	
III. "	66	—	1	25	1	4	—	35	62	4	—	7	49	6	4	—	—	—	—	—	—	—	22	26	12	12	1	5	55	11	
IV. "	81	—	8	34	7	8	2	30	74	5	—	—	6	60	12	3	—	—	—	—	—	—	30	25	23	2	1	68	13		
Összesen fiúk	278	1	14	118	14	23	3	105	245	11	2	52	59	62	66	16	3	—	—	—	—	—	90	86	65	4	13	213	45		
I. elemi leány	42	—	2	24	—	5	—	13	40	2	—	37	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	13	15	1	2	33	9		
II. "	36	—	1	15	—	2	—	19	34	2	—	—	32	4	—	—	—	—	—	—	—	—	8	20	11	—	4	28	8		
III. "	45	—	1	19	2	4	—	20	43	—	—	—	3	35	6	1	—	—	—	—	—	—	15	14	11	1	4	36	9		
IV. "	48	—	3	20	—	6	1	21	45	2	—	—	2	30	10	4	1	—	—	—	—	—	12	20	15	1	—	38	10		
Összesen el. leány	171	—	7	78	2	17	1	73	162	6	1	37	40	41	36	11	4	1	1	—	—	—	46	67	45	3	10	135	36		
I. polgári leány	70	—	5	33	2	5	—	30	56	13	—	—	—	—	1	44	15	8	2	—	—	—	18	27	21	1	3	55	15		
II. "	74	—	6	41	1	3	—	29	54	20	—	—	—	—	1	39	24	9	1	—	—	—	24	20	25	3	2	60	14		
III. "	62	—	2	27	2	1	—	32	54	6	—	—	—	—	—	2	34	18	5	3	—	—	19	20	19	1	3	50	12		
IV. "	60	—	5	36	—	2	—	22	58	2	—	—	—	—	—	—	1	35	19	3	—	—	18	16	22	2	2	50	10		
Össz. polg. leány	266	1	18	137	5	11	—	113	222	41	2	—	—	—	1	45	56	67	64	25	6	2	79	83	87	7	10	215	51		
A tanulók főösszege	695	2	39	328	21	51	4	291	629	58	5	3	89	99	103	103	72	63	68	25	6	2	215	236	197	14	33	563	132		

J) Kimutatás

a tanítás eredményéről a folyó tanév végén.

J) Ausweis über die diesjährigen Resultate des Unterrichts.

Osztály	Vizsgát tett; Geprüft wurden;										Főösszeg		
	rendes tanulóink közül ordentl. Schüler					magántanulók közül Privatschüler							
	kittinő I.	jeles II.	jó III.	elégséges IV.	elégtelen V.	összesen	kittinő I.	jeles II.	jó III.	elégséges IV.		elégtelen V.	összesen
I. elemi fiu	16	18	9	6	—	49	8	3	1	—	—	12	61
II. elemi fiu	18	14	15	10	—	57	7	2	1	—	—	10	67
III. elemi fiu	16	28	12	6	3	65	8	2	1	—	—	11	76
IV. elemi fiu	12	16	30	7	7	72	9	1	1	1	—	12	84
összesen fiuk	62	76	66	29	10	243	32	8	4	1	—	45	288
I. elemi leány	16	14	4	4	2	40	8	3	1	—	—	12	52
II. elemi leány	13	12	6	1	3	35	7	1	—	—	—	8	43
III. elemi leány	12	12	13	4	3	44	6	2	1	—	—	9	53
IV. elemi leány	7	20	14	1	3	45	4	1	1	—	—	6	51
összesen elemi népiskolai leány	48	58	37	10	11	164	25	7	3	—	—	35	199
I. polgári leány	6	23	13	14	9	65	2	1	1	—	—	4	69
II. polgári leány	9	13	24	14	8	68	2	2	1	—	—	5	73
III. polgári leány	4	16	22	12	5	59	1	1	1	—	—	3	62
IV. polgári leány	14	18	14	6	3	55	2	2	—	—	—	4	59
összesen polgári iskolai leány	33	70	73	46	25	247	7	6	3	—	—	16	263
Főösszeg	143	204	176	85	46	654	64	21	10	1	—	96	750

K) A tanulók névsora.*) — K) Namensverzeichniss der Schüler.

I. fú-osztály. — I. Knabenklasse.

1. Almási Andor, 1896. Bp. izr.	27. Kaufmann Dezső, 1896. Bp. izr.
2. Benkő Pál, 1896. Bp. izr.	28. Klein Elemér, 1896. Bp. izr.
3. Berkovits Árpád, 1896 Bp. izr.	29. Klein Pál, 1896. Bp. izr. kim.
4. Böszl Emil, 1896. Sopron, r. k.	30. Kovács György, 1896. B. ágh.
5. Braun Károly, 1895. Bp. izr.	31. Lindner István, 1896. Bp. ágh.
6. Braun Miksa, 1896. Bp. izr.	32. Lippert László, 1896. Bp. ágh.
7. Dörge Frigyes, 1896. Bécs, ágh.	33. Malin Aladár, 1896 Bp. ágh.
8. Engel Károly, 1896. Bp. izr.	34. Medvegy Vilmos, 1896. Bp. ágh. tdm.
9. Friedmann József, 1896. Bp. izr.	35. Müller Henrik, 1896. Bp. r. k.
10. Frommer Imre, 1896. Bp. izr.	36. Nagy Károly, 1896. Bp. ágh.
11. Gaehler Károly, 1896. Bp. ev. ref.	37. Neményi Marcel, 1896. Bécs, izr.
12. Gáspár László, 1896. Bp. izr.	38. Oñer Pál, 1896. Bp. izr.
13. Goldberger Oszkár, 1896. Bp. izr.	39. Pajor Henrik, 1896. Bp. ágh.
14. Guhrauer Géza. 1896. Bp. ágh.	40. Popper Aladár, 1896. Bp. izr. kim.
15. Hajcsi József, 1896. Bp. ágh.	41. Pürner Rudolf, 1896. Bp. ev. ref.
16. Handler János, 1896. Bp. ágh.	42. Reich Róbert, 1896. Bp. izr.
17. Heckenast Frigyes, 1896. Bp. ágh.	43. Rysavy Ferencz, 1896. Bp. r. k.
18. Hegyei Ferencz, 1896. Bp. izr.	44. Schwarz György, 1896. Bp. izr.
19. Herisch Ottó, 1896. Bp. r. k.	45. Schwarz Győző, 1896. Bp. ev. ref.
20. Hirsch Andor, 1896. Bp. izr.	46. Schweigert Gyula, 1895. Bp. ágh. tdm.
21. Hollósi József, 1896. Bp. izr.	47. Simon Ottó, 1896. Bp. ágh. tdm.
22. Homm Ernő, 18 6. Bp. ágh. tdm. kim.	48. Szántó István, 1896. Bp. ágh.
23. Horváth Gyula, 1896. Bp. ágh. tdm.	49. Takács István, 1896. Bp. ágh. tdm.
24. Horváth Lajos, 1896. Bp. ágh. tdm.	50. Tóth Imre, 1896. Monor, ágh. tdm.
25. Imelmann Alajos, 1896. Bp. r. k.	51. Weisz István, 1896. Szombathely, izr.
26. Kalmár Ernő, 1896. Bp. izr.	52. Zuppinger Pál, 1896. Bp. ev. ref.

II-ik fú-osztály. — II. Knabenklasse.

1. Balla Siegfried, 1895. Bp. izr.	22. Hofbauer Gvörgy, 1895. Bp. ágk.
2. Balogh Imre, 1895 Bp. izr.	23. Horovitz György, 1895. Bp. ágh.
3. Barakonyi Ferencz, 1895. Bp. ev.ref.	24. Horváth István, 1894. Bp. ágh. tdm.
4. Bartók László, 1896. Bp. izr. kim.	25. Holzel Pál, 1895. Bp. izr.
5. Bereczky Vilmos, 1895. Bp. ágh. tdm.	26. Jureczky Ferencz, 1895. Bp. ágh. tdm.
6. Binder Pál, 1895. Bp. ágh.	27. Kelemen Arthur, 1895. Bp. r. k.
7. Bloch Sándor, 1895. Bp. izr.	28. Környei Gáber, 1895. Bp. r. k.
8. Böhm Andor, 1895. Bp. izr.	29. Krebs Géza, 1894. Bp. ágh. tdm.
9. Braun Ferencz, 1895. Bp. izr. mv.	30. Kristoffy Lajos, 1895. Bp. ágh.
10. Brózik Gyula, 1895. Bp. ágh.	31. Lányi Andor, 1894. Szolnok, ev. ref.
11. Czettel László, 1895. Bp. izr.	32. Liebau Lajos, 1895. Bp. ágh.
12. Dirner István, 1894. Bp. ágh.	33. Lieneuth Aladár, 1895. Bp. ágh.
13. Farkas Andor, 1895. Bp. izr.	34. Lütze Ákos, 1895. Bp. ágh. tdm.
14. Feistel István, 1894. Bp. ágh. tdm.	35. Magyar István, 1995. Mávtonvászár, ágh. tdm.
15. Fischer Ervin, 1894. Bp. gh. tdm.	36. Márkus Ervin, 1896. Bp. izr.
16. Fisch Gyula, 1895. Bp. ágh.	37. Massányi Béla, 1895. Bp. ágh.
17. Gömörj Elemér, 1895. Bécs, ágh.	38. Maurer István, 1895. Bp. ágh.
18. Gombo István, 1895. Bécs, ágk.	39. Medvegy Béla, 1895. Bp. ágh. tdm.
19. Hazucha Andor, 1895. Bp. ágh. tdm.	40. Mitterdorfer Andor, 2895. Bp. r. k.
20. Heckenast Gusztáv, 1895 Bp. ágh.	41. Obstgarten G., 1895. N.-Bocskó, ágh.
21. Heyder Lajos, 1895. Bp. r. k.	

*) Rövidítések: ágh.—ág, hitvallásu; ev. ref. — evangélikus református; — rk. — római katolikus; — gk. — görög keleti; — izr. — izraelita; — tdm. — tandijmentes; — mt.—magántanuló; — kim —kimaradt; — mh.—meghalt.

42. Oravecz Pál, 1895. Bp. ágh.
43. Podvinecz István, 1895. Bp. izr.
44. Reitzer Jenő, 1895. Bp. izr.
45. Róth Lajos, 1894. Bp. ágh.
46. Bóth Tibor, 1895. Bp. izr.
47. Rozgonyi István, 1895. Bp. Bp. mv.
48. Saxlehner Tibor, 1895. Bp. ágh.
49. Schmidt Nándor, 1895. Bp. ágh.
50. Scholtz Andor, 1895. Bp. ágh. tdm.

51. Schultheiss Ernő, 1895. Bp. izr.
52. Silbermann Rezső, 1895. Bp. ágl. tdm.
53. Somogyi Imre, 1895. Felpérez, ágh. tdm.
54. Szeitz László, 1895. Bp. r. k.
55. Szirányi János, 1895. Vadkert, ágh.
56. Szőts Jenő, 1895. Bp. izr.
57. Trenka, József, 1895. Bp. r. k.
58. Vetsey Gyula, 1896. Bp. ágh. kim.
59. Zirner Ákos, 1895. Bp. izr.

III-ik fiú-osztály. — III. Knabenklasse.

1. Balázs György, 1894. Bp. izr.
2. Bencsai Károly, 1894. Bp. ágh.
3. Bergerhof Agost, 1892. Bp. ágh.
4. Bergerhof Sándor, 1894. Bp. ágh.
5. Berkovits Oszkár, 1896. Bp. izr.
6. Bolla István, 1894. Bp. ágh. tdm.
7. Bolla Károly, 1893. Bp. ágh. tdm.
8. Braun Pál, 1894. Bp. izr.
9. Budai Balázs, 1894. Bp. izr.
10. Elischer Ottó, 1894. Bécs, ágh.
11. Fellegi József, 1894. Bp. r. k.
12. Feuerisen Ernő, 1895. Bp. izr.
13. Fisch Ferencz, 1893. Bp. ágh.
14. Fredell Edgár, 1894. Bp. ágh.
15. Gardé Sándor, 1895. Bp. izr.
16. Gattein István, 1893. Bp. izr.
17. Goldberger András, 1894. Bp. izr.
18. Gomperz Andor, 1894. Bp. izr.
19. Gyulay I., 1894. Vámosgyörk, ev. ref.
20. Hazucha Péter, 1894. Bp. ágh. tdm.
21. Hofbauer Lipót, 1894. Bp. ágh.
22. Hollósi Jenő, 1894. Bp. izr.
23. Kadelburger Lajos, 1894. Bp. izr.
24. Kaemmerer Adolf, 1892. Gyurgyenyó-vác, ágh.
25. Keleti Ernő, 1893. Bp. izr.
26. Kmetty Márton, 1892. Kis-Bobrócz, ágh. tdm.
27. Koppa József, 1895. Bp. ágh. tdm.
28. Kurucz József, 1894. Bp. r. k.
29. Laquai Károly, 1892. Bécs, r. k.
30. Liebau Frigyes, 1894. Bp. ágh.
31. Lippert Lajos, 1894. Bp. ágh.
32. Litauzky János, 1894. Bp. ágh. tdm.
33. Loksa Imre, 1894. Bp. ágh.

34. Löwenstein Andor, 1894. Bp. izr.
35. Mandel László, 1894. Bp. izr.
36. Meitner Leó, 1894. Bp. izr.
37. Molnár Mihály, 1894. Bp. izr.
38. Muhr Árpád, 1894. Bp. ágh.
39. Neumann István, 1895. Bp. izr.
40. Ofner Lipót, 1893. Bp. izr.
41. Pajor Ernő, 1894. Bp. ágh.
42. Petanovits László, 1894. Bp. r. k.
43. Platschek Andor, 1894. Bp. izr.
44. Popper József, 1894. Szemes, izr. kim.
44. Radó Pál, 1894. Bp. izr. kim. mt.
45. Ribári Alajos, 1895. Bp. izr.
46. Reich Sándor, 1894. Bp. izr.
47. Róth Pál, 1894. Bp. izr.
48. Rottaridesz F. 1894. Bp. ágh. tdm.
49. Salzer Pál, 1894. Bp. ágh.
50. Salzer Tibor, 1894. Bp. izr.
51. Schelken Oszkár, 1894. Bp. ágh. tdm.
52. Schleifer Imre, 1894. Bp. izr.
53. Schlichter György, 1894. Bp. izr.
54. Schrecker Rezső, 1894. Bp. izr.
55. Soltész Imre, 1894. Nagy-Maros, izr.
56. Stern Nándor, 1894. Bp. izr.
57. Szili Mátyás, 1894. Bp. izr.
58. Szluha István, 1894. Bp. ágh. tdm.
59. Szőts Árpád, 1894. Bp. izr.
60. Sztójánovits Emil, 1894. Bp. g. k.
61. Tycho Rezső, 1895. Bp. izr.
62. Vásárhelyi Pál, 1894. Varsánd, izr.
63. Vha Mátyás, 1892. Bp. ágh. tdm.
64. Wanicsek Mihály, 1894. Bp. ágh. tdm.
65. Weisz Alfréd, 1895. Bp. izr. kim.
66. Zirner Armand, 1894. Bp. izr.

IV-ik fiúosztály. — IV. Knabenklasse.

1. Asbóth Károly, 1893. Bp. ágh. ev.
2. Balázs Béla, 1893. Bp. izr.
3. Baló Elemér, 1892. Bp. ev. ref.
4. Barber Rudolf, 1893. Bp. izr.
5. Beierl József, 1893. Bp. ágh. ev.
6. Benzsay Kálmán, 1893. ágh. ev.
7. Berák Pál, 1892. Aszód, ágh. ev. tdm. kim.
8. Bérezy Károly, 1893. Bp. r. k. kim.
9. Bruck Oszkár, 1894. Bp. izr.
10. Bruckner Aladár, 1893. Petrozséng, ágh. tdm.
11. Csajka Pál, 1893. Bp. ágh. tdm.
12. Czentner József, 1893. Bp. ágh.
13. Dankovszky Jenő, 1893. Bp. r. k. kim.
14. Dvoržák Norbert, 1893. r. k.
15. Elischer Gyula, 1893. Kassa, ágh.
16. Eschwege L., 1893. Hamburg, Bp. izr.
17. Farkas Rezső, 1899. Bp. izr.
18. Fisch Rezső, 1891. Bp. ágh.
19. Fischer Károly, 1893. Bp. ágh.
20. Fok Róbert, 1894. Bp. izr.
21. Fried Imre, 1893. Bp. izr.
22. Gaehler Henrik, 1893. Bp. ev. ref.
23. Glock Miklós, 1893. Bp. ágh. tdm.
24. Gráf Lajos, 1893. Bp. ágh.
25. Guhrauer Alfréd, 1894. Drezda, ágh.
26. Halász Ernő, 1893. Bp. ev. ref.
27. Hegyi Kálmán, 1893. Bp. ref.
28. Horn Ferencz, 1891. Bp. ágh.
29. Horovicz Ernő, 1893. Bp. ágh.
30. Kamarell Tivadar, 1893. Bp. ágh. tdm. megh.
31. Karácsony G., 1893. Vösslau, ev. ref.
32. Kasper István, 1893. Bp. ágh. ev.
33. Keleti Arthur, 1892. Bp. izr.
34. Kellner István, 1893. Bp. izr.
35. Keresztesi Á., 1892. Bp. ágh. ev. tdm.
36. Klein F. Gábor, 1894. Bp. izr. kim.
37. Klein Miklós, 1893. Bp. izr.
38. Klinger György, 1893. Bp. izr.
39. Klinger István, 1893. Bp. izr.
40. Klingler Frigyes, 1893. Bp. ágh. ev.
41. Klivényi Endre, 1893. Bp. r. k.
42. Köhlert Richard, 1893. Bp. r. k.
43. Krieg Frigyes, 1893. Bp. ágh. ev. tdm.
44. Kuffler Arthur, 1893. Kis-Dóvóran, izr.
45. Kuttu Károly, 1893. Bp. izr.
46. Lám Ödön, 1892. Sz.-Endre, ev. ref.
47. Ledermann Simon, 1893. Bp. izr.
48. Lumnitzer S., 1893. Bp. ágh. ev. tdm.
49. Mangold Béla, 1893. Bp. izr.
50. Markovics Lajos, 1893. Bp. ágh.
51. Markos Béla, 1893. Bp. g. k.
52. Mauk Ferencz, 1892. Bp. ágh. tdm.
53. Mayer János, 1893. Bp. ev. ref.
54. Misura Mihály, 1891. Isztebne, ágh. ev.
55. Meitner Lipót, 1894. Bp. izr.
56. Mertens Aladár, 1893. Bp. rk. kim.
57. Muhr Kálmán, 1892. Bp. ágh.
58. Neumann Géza, 1893. Bp. izr. kim.
59. Petri Gyula, 1892. Bp. ágh. ev.
60. Popper Andor, 1893. Bp. izr.
61. Radó Tibor, 1893. Siófok, izr. kim.
62. Ráth Géza, 1893. Bp. ágh. ev. tdm.
63. Rokstroh Oszkár, 1893. Bp. ágh. mt.
64. Rosenfeld Ernő, 1893. Bp. izr.
65. Roykó Béla, 1893. Bp. ágh. tdm.
66. Somogyi Lajos, 1892. Bp. ágh. tdm.
67. Surányi Károly, 1893. Bp. izr.
68. Steiner Pál, 1893. Bp. izr.
69. Strém János, 1893. Bp. izr.
70. Szántó Jenő, 1893. Bp. ágh. ev.
71. Szávost György, 1893. Bp. ágh.
72. Szimon Viktor, 1892. Bp. r. k.
73. Sztójánovits Szilárd, 1892. g. k.
74. Thuresányi Húgó, 1892. Bp. ágh. tdm.
75. Topits Alajos, 1893. Bp. r. k.
76. Vécsey Leo, 1893. Bp. ágh.
77. Weinberger József, 1893. Bp. izr.
78. Wellis Guidó, 1893. Bp. izr.
79. Weisz Ferencz, 1892. Bp. izr.
80. Wertheimer Oszkár, 1894. Bp. izr.
81. Ziegler Tibor, 1893. Bp. izr.

I. leányosztály. — I. Mädchenklasse.

1. Baló Viola, 1896. Bp. r. k. 2. Báljut Blanka, 1897. Bp. izr. 3. Bleisznér Gizella, 1896. Bp. ágh.tdm. 4. Brasch Margit, 1896. Bp. izr. 5. Eberhard Gertud, 1896. Bp. ágh. 6. Fischer Gabriella, 1896. Bp. ágh.tdm. 7. Friedmann Melinda, 1896. Bp. izr. 8. Gast Lili, 1896. Bp. ágh. tdm. 9. Glück Rózsí, 1896. Bp. ágh. 10. Gombos Ilona, 1896. Bp. ágh. 11. Herczberger Ilona, 1896. Bp. ágh.tdm. 12. Heuffel Olga, 1896. Bp. ágh. 13. Hirsch Margit, 1896. Bp. izr. kim. 14. Hruhán Jolán, 1896. Bp. ágh. tdm. 15. Höl Karola, 1895. Grácz, ágh.kim. 16. Kämmerer Olde, 1895, gyurgyeno
vác ágh. 17. Kokály Erzsike, 1895. Bp. ágh. 18. Kormos Ottilia, 1896. Bp. izr. 19. Kölbl Augusztá, 1896. Bp. r. k. 20. Kuffier Vilma, 1896. Bp. ágh. 21. Loksa Irma, 1896. Bp. ágh.	22. Luzny Milada, 1895. Brünn, r. k. 23. Mai Valéria, 1896. Bp. ágh. 24. Némethy Ilónka, 1896. Kassa, ágh. 25. Neprás Juliska, 1895. Bp. ágh.tdm. 26. Neufeld Lili, 1895. Bp. izr. 27. Neumann Blanka, 1896. N.-Várad, izz. 28. Oravetz Ilonka, 1896. Bp. ágh. 29. Paulusz Ilona, 1896. Bp. ágh. tdm. 30. Perlesz Renée, 1896. Bp. izr. 31. Reitzer Melitta, 1896. Bp. izr. 32. Rosenzweig Alice, 1896. Bp. izr. 33. Rothermund Hilda, 1896. Bp. ágh. 34. Schell Margit, 1896. Bp. ágh. 35. Schön Margit, 1896. Bp. izr. 36. Schwarz Erna, 1896. Bp. izr. 37. Schwertner Mariska, 1893. Bd. ágh. 38. Takács Margit, 1896. Bp. ágh.tdm. 49. Topits FERIKE, 1895. Bp. r. k. 40. Török Vilma, 1896. Bp. ágh. tdm. 41. Zewadil Ottilia, 1896. Bp. r. k. 42. Zemplényi Eteika, 1886. Bp. ágh.

II. elemi leányosztály. — II. Mädchenklasse.

1. Bauer Margit, 1895. Bp. izr. 2. Bleier Ella, 1895. Bp. izr. 3. Blum Alice, 1895. Bp. izr. 4. Böhm Elza, 1895. Bp. izr. 5. Brett Rózsí, 1895. Bp. izr. 6. Dengyel Mária, 1894. Bp. r. k. tdm. 7. Deutsch Gertrud, 1895. Bp. izr. 8. Freddel Olga, 1895. Bp. ágh. 9. Friedmann Renée, 1895. Bp. izr. 10. Gast Olga, 1895. Bp. ágh. tdm. 11. Grestenberger Kiszistin, 1895. Bp. ágh. 12. Glück Marianne, 1895. Bp. ágh. 13. Guttmann Alice, 1895. Bp. izr. 14. Hellebroth Mariska, 1895. Bp. ágh. 15. Hirschfeld Irén, 1895. Bp. izr. 16. Hertkó Anna, 1894. Bp. ágh. tdm. 17. Jordán Izabella, 1895. Bp. izr. 18. Kaemmerer Margit, 1894. Gyur-
gyenovits, ágh.	19. Kürthy Aranka, 1896. Bp. ágh.tdm. 20. Ledermann Jozefin, 1895. Bp. izr. 21. Lepter Mariska, 1895. Bp. ágh. 22. Márkus Ibolyka, 1895. Bp. izr. 23. Martin Lili, 1895. Zsolna, ágh. tdm. 24. Neufeld Rózsí, 1895. Bp. izr. 25. Neumann Mar., 1894. Magyvárad, izr. 26. Preisach Stefánia, 1895. Bp. izr. 27. Prinzhausen Krisztin, 1895. Bp. ágh. 28. Roth Livia, 1895. Bp. izr. 29. Schneider Erzsí, 1894. Bp. ágh. tdm. 30. Schober Gabriella, 1895. Bp. r. k. 31. Schroif Olga, 1895. Zagráb, ágh. 32. Schwarz Emma, 1895. Bp. izr. 33. Soltész Piroška, 1895. Bp. izr. 34. Takács Mariska, 1895. Bp. ágh.tdm. 35. Urai Lujza, 1895. Bp. izr. kim.mt. 36. Vha Anna, 1895. Bp. ágh. tdm. 37. Ziegler Klára, 1895. Bp. izr.

III-ik leányosztály. — III. Mädchenklasse.

1. Balla Alice, 1894. Bp. izr. 2. Blitz Ella, 1895. Bp. izr. 3. Boda Cornélia, 1894. Bp. r. k. 4. Brachfeld Vilma, 1895. Bp. izr. 5. Braun Regina, 1894. Pécs, izr. 6. Braun Renée, 1894. Bp. izr. 7. Brett Margit, 1894. Bp. izr. 8. Bruckner Anna, 1894. Bp. izr. 9. Bulyovszky Jolán, 1892. Bp. ágh. 10. Csányi Zsuzsánna, 1893. Tarnócz, ágh. tdm. 11. Forgó Ilona, 1894. Bp. izr. 12. Glücksthal Vali, 1893. Bp. izr. 13. Gregersen Helga, 1894. Bp. ágh. 14. Hermann Mária, 1894. Bp. izr. 15. Hittlich Adél, 1894. Bp. ágh. tdm. 16. Horner Mariska, 1893. Bp. izr. 17. Hromy Berta, 1894. Bp. ágh. 18. Hudecz Hermína, 1894. Bp. ágh. tdm. 19. Kirnbauer Erzs, 1894. Bp. ágh. tdm. 20. Kölbl Luiza, 1894. Bp. r. k. 21. Kormos Alice, 1891. Bp. izr. 22. Litzmann Alice, 1894. Bp. izr. 23. Lütze Elza, 1894. Bp. ágh. tdm.	24. Maszarek Ilona, 1894. Bp. ágh. tdm. 25. Mohr Margit, 1894. Bp. izr. 26. Montag Ada, 1895. Bp. izr. 27. Müller Erzs, 1894. Bp. á h. 28. Pétermann Erzs, 1894. Morágy, ágh. tdm. 29. Pusztafy Magda, 1894. Bp. ev. ref. 30. Radó Klára, 1891. Bp. izr. 31. Reisz Ilonka, 1894. Bp. izr. 32. Ringer Lili, 1894. Bp. izr. 33. Scheidl Jolán, 1894. Bp. ágh. 34. Schletter Gizella, 1894. Bp. r. k. 35. Schwartz Sarolta, 1894. Bp. izr. 36. Simon Margit, 1893. Bp. ágh. tdm. 37. Stern Frida, 1894. Bp. izr. 38. Sziber Gabriella, 1893. Bp. ágh. 39. Takács Mariska, 1894. Bp. ágh. 40. Terray Laura, 1894. Makó, r. k. 41. Teysey Erzs, 1894. Bp. ágh. 42. Wack Biri, 1894. Bp. ágh. 43. Waltersdorfer Jolán, 1894. Bp. ágh. kim. 44. Zmeskáll Jolán, 1894. Ujpest, ágh. tdm. 45. Zuppinger Margit, 1894. Bp. ev. ref.

IV. leányosztály. — IV. Mädchenklasse.

1. Arsenievits Irma, 1893. Bp. gk. 2. Bártfai Ilona, 1889. Bp. ágh. tdm. kim. 3. Bruck Irma, 1892. Bp. izr. 4. Delbeck Etel, 1893. Bp. ágh. tdm. 5. Doctor Ada, 1893. Bp. izr. 6. Elkán Klára, 1893. Bp. izr. 7. Feistel Ilonka, 1893. Bp. ágh. tdm. 8. Freddel Irén, 1893. Ujpest, ágh. 9. Friedmann Vi'na, 1893. Bp. izr. 10. Frommer Lili, 1893. Bp. izr. 11. Goldberger Jolán, 1894. Bp. izr. 12. Hajesi Rózsi, 1873. Bp. ágh. 13. Heuffel Margit, 1892. Bp. ágh. 14. Hirschhorn Anna, 1893. Bp. izr. kim. 15. Hrubán Margit, 1893. Bp. ágh. tdm. 16. Jureczky Ilonka, 1892. Bp. ágh. tdm. 17. Kunz Déra, 1893. Bp. ágh. 18. Luzny Biela, 1892. Brünn, r. k. 19. Malin Margit, 1893. Bp. ágh. 20. Mautner Mariska, 1893. Bp. r. k. 21. Meitner Adrienne, 1893. Bp. izr. 22. Miháliesek Ilonka, 1891. Bp. ágh. tdm. 23. Melczor Irén, 1893. Bp. ágh. 24. Mohr Erzsike, 1893. Bp. izr. 25. Montag Il., 1893. Dombégyháza, izr.	26. Muhr Melánia, 1892. Bp. r. k. 27. Ölschläger Irén, 1892. Bp. ágh. tdm. 28. Paulusz Gertrud, 1831. Teschen, ágh. tdm. 29. Perlmutter Jolán, 1893. Bp. izr. kim. 30. Platschek Gizella, 1893. Bp. izr. 31. Podvinecz Erzsike, 1893. Bp. izr. 32. Preisach Adél, 1892. Bp. izr. 33. Reichenfeld Vilma, 1893. Bp. izr. 34. Roth Olga, 1892. Bp. izr. 35. Rudy Elza, 1892. Lussin Frande, r. k. 36. Sár Aranka, 1893. Bp. izr. 37. Schober Anna, 1892. Bp. r. k. 38. Scholtz Ilonka, 1892. Bp. ágh. tdm. 39. Schwertner Matild, 1893. Bp. ágh. 40. Schwartz Margit, 1893. Bp. ágh. 41. Takács Emma, 1890. Bp. ágh. tdm. 42. Ungár Gizella, 1892. Bp. izr. 43. Wolf Viola, 1891. Bp. izr. 44. Weinwurm Emma, 1893. Bp. r. k. 45. Weisz Renée, 1893. Bp. izr. 46. Wieland Vilma, 1891. Bp. ágh. 47. Wolf Margit, 1894. Bp. izr. 48. Zsigmondy Juliska, 1893. Bp. ágh.

Polgári leányiskola. — Mädchen-Bürgerschule.

I. polgári leányosztály. — I. Bürger Mädchenklasse.

1. Bächer Gizella, 1892. Bp. izr. 2. Berger Stefánia, 1892. Bp. izr. 8. Binder Gizella, 1892. Bp. ágh. 4. Blumenthal Hadumoth, 1892. Bp. rk. 5. Boncsó Kati, 1892. Bp. ágh. 6. Bondy Gizell, 1891. Bp. izr. kim. 7. Bredák Ilona, 1891. Bp. ágh. 8. Breitner Margit, 1892. Bp. izr. 9. Bulkay Irén, 1892. Bp. ágh. tdm. 10. Cziring Leona, 1892. Bp. izr. 11. Delbeck Magda, 1892. Bp. ágh. tdm. 12. Dorits Ludmilla, 1891. Bp. r. k. 13. Dunckel Ilona, 1890. Bp. ágh. 14. Emeritz Kamilla, 1890. Ménhárd ágh. kim. 15. Engel Renée, 1892. Bp. izr. 16. Faragó Böske, 1892. Bp. ágh. 17. Friedmann Margit, 1892. Bp. izr. 18. Gaehler Gizella, 1890. Bp. ev. ref. kim. 19. Gallia Frida, 1892. Troppau, izr. 20. Goldberger Margit, 1893. Bp. izr. 21. Gonda Irma, 1892. Bp. izr. 22. Göszler Méta, 1892. Bartenstein, ágh. tdm. 23. Guttman Alice, 1892. Bp. izr. 24. Hirsch Erzs, 1892. Bp. izr. 25. Hoffmann Irén, 1892. Bp. izr. 26. Izák Anna, 1891. Bp. ágh. tdm. 27. Jäger Erna, 1880. Bp. ágh. tdm. 28. Jankovits Stefánia, 1891. Bp. ágh. tdm. 29. Kaszanitzky Lenke, 1892. Bp. ágh. 30. Klein Irén, 1892. Bp. izr. 31. Koppstein Irén, 1892. Siófok, izr. 32. Koritsánszky Irma, 1891. Bp. ágh. 33. Korn Irén, 1892. Bp. izr. 34. Kunz Márta, 1892. Bp. ágh. 35. Laquai Lipótka, 1892. Bécs, r. k. 36. Ledner Olga, 1892. Bp. izr.	37. Lepter Aranka, 1892. Bp. ágh. 38. Löwy Klára, 1892. Bp. izr. 39. Meitner Lenke, 1892. Bp. izr. 40. Moser Irma, 1892. Bp. ágh. 41. Naszády Erzsike, 1892. Bp. ágh. 42. Nathan Elza, 1891. Bp. izr. 43. Neubauer Ilona, 1890. Bp. ágh. tdm. kim. 44. Neumann Frida, 1891. Giebichenstein, ágh. tdm. 45. Orván Lili, 1892. Bp. izr. 46. Oszvald Julcsa, 1892. Bp. ágh. tdm. 47. Partl Stefánia, 1892. Sofia, ágh.— 48. Partl Valéria, 1890. Sofia, ágh. 49. Posch Margit, 1891. Bp. ágh. 50. Preger Edith, 1892. Bp. izr. 51. Prinzhausen Teréz, 1890. Bp. ágh. 52. Pusztai Dóra, 1891. Bp. ev. ref. 53. Putzer Ilonka, 1892. Miskolcz, r. k. 54. Radó Emma, 1892. Bp. izr. 55. Rosenfeld Blanka, 1892. Bp. izr. 56. Schneider Margit, 1892. Bp. ágh. tdm. 57. Simon Irma, 1891. Bp. ágh. tdm. 58. Steirer Ida, 1892. Bp. izr. 59. Stern Margit, 1892. Bp. izr. 60. Szili Erzsike, 1892. Bp. izr. 61. Szlovák Margit, 1892. Bp. ágh. tdm. 62. Takács Mariska, 1891. Bp. ágh. 63. Tausz Mariska, 1890. Bp. r. k. 64. Thomay Mar., 1891. Szajol, ágh. tdm. 65. Urai Irén, 1892. Bp. izr. 66. Vajda Erzsébet, 1892. Bp. izr. 67. Védei Jolán, 1892. Sp. izr. kim. 68. Walkó Irén, 1891. Bp. ágh. 69. Weth Berta, 1889. Würzburg, ágh. tdm. 70. Wildt Margit, 1889. Sárbogárd, ágh. tdm.

II. polgári leányosztály.

1. Baján Hedvig, 1890. Mitrovicza, ágh.
2. Berger Alice, 1891. Bécs, izr.
3. Bergerhof Irma, 1890. Bp. ágh.
4. Blaskó Mária, 1890. Bp. ágh.
5. Blau Juliska, 1890. Bp. izr.
6. Bleissner Emilia, 1891. Bp. ágh. tdm.
7. Csehy Etel, 1890. Bp. ágh. tdm.
8. Döll Gertrud, 1890. Berlin, ágh.
9. Dudik Erzsébet, 1891. Bp. ágh.
10. Dvorzsák Karolin, 1891. Bp. ágh.
11. Elischer Erzsébet, 1891. Kassa, ágh.
12. Fischer Lili, 1890. Bp. ágh.

II. Bürger-Mädchenklasse.

12. Forgó Elza, 1891. Bp. izr.
14. Fortner Etelka, 1889. Bécs, ágh.
15. Friediger Teéz, 1891. Bp. izr.
16. Fuchs Renée, 1891. Hatvan, izr.
17. Füredi Karola, 1889. Belatincez, izr.
18. Gábrriel Ilma, 1889. Szepes-Béla, ágh.
19. Gescheit Margit, 1891. Bp. izr.
20. Gross Erzs, 1891. Bp. izr.
21. Gründig Janka, 1889. Freiberg, ágh.
22. Guttman Olga, 1891. Bp. izr.
23. Hermann Márta, 1891. Zólyom, ágh. tdm.

<p>24. Herzmann Margit, 1891. Bp. izr.
 25. Holstein Margit, 1891. Bp. izr.
 26. Jureczky Emma, 1891. Bp. ágh. tdm.
 27. Jurenák Gizella, 1890. Tisza-Nagy-
 rét, ágh.
 28. Kálai Barolta, 1891. Bp. izr.
 29. Klemen-Mayer Klára, 1890. Bp. ágh.
 30. Kollár Blanka, 1892. Bp. izr. kim.
 31. Koppstein Emília, 1891. Siófok, izr.
 32. Krakauer Tekla, 1891. Bp. izr.
 33. Ledner Margit, 1891. Bp. izr.
 34. Lichy Elvira, 1890. Bp. ágh. tdm.
 35. Lindner Mariska, 1891. Bp. ágh.
 36. Lippner Margit 1891. Bp. izr.
 37. Lotter Elza, 1891. Bp. ágh. mv.
 38. Mautner Stefi, 1890. Bp. izr.
 39. Miklián Etelka, 1889. Ruttká, ágh.
 40. Mumme Irén, 1889. Pécs, r. k.
 41. Müller Mariska, 1891. Bp. ágh.
 42. Nuofer Margit, 1889. Bp. ágh. tdm.
 43. Oechsln Mariska, 1890. Bp. ev. ref.
 44. Páris Vilma, 1890. Bp. ágh.
 45. Partl Erzsébet, 1888. Szófia, ágh. tdm.
 46. Petter Olga, 1891. Bp. ágh. tdm.
 47. Podvinecz Margit, 1891. Kassa, izr.
 48. Pomozy Margit, 1891. Bp. ágh. tdm.
 49. Pool Vilma, 1890. Bp. ágh. kim.</p> | <p>50. Popper Erzsi, 1890. Bp. izr.
 51. Raffay Augusztá, 1890. Bp. ágh.
 tdm. kim.
 52. Rákosi Ilona, 1890. Bp. izr.
 53. Reis Adél, 1890. Bp. izr.
 54. Roger Ella, 1891. Bp. izr.
 55. Roth Emília, 1891. Bp. ágh.
 56. Rudy Gizella, 1889. Bécs, r. k.
 57. Salvendy Frida, 1891. Galgóc, izr.
 58. Salzer Mariska, 1891. Bp. ágh.
 59. Schoditsch Ilona, 1880. Bp. ágh. tdm.
 60. Scholtz Aranka, 1891. Bp. ágh. tdm.
 61. Schön Juliska, 1891. Bp. izr. kim.
 62. Siegmund Ilona, 1890. Medgyes, ágh.
 kim.
 63. Singer Margit, 1890. N.-Tétény, izr.
 64. Steinhilber Ilona, 1890. Bp. ágh. tdm.
 65. Steirer Rózsi, 1891. Bp. izr.
 66. Sternberg Mariska, 1890. Bp. izr.
 67. Strasser Hermin, 1891. Bécs, ágh.
 68. Szántó Irén, 1891. Bp. ágh.
 69. Szöcs Kamilla, 1891. Bp. ágh.
 70. Szurmay Pir., 1891. Kécske, ágh. tdm.
 71. Vetter Elza, 1890. Bp. ágh.
 72. Weiberger Margit, 1891. Bp. izr.
 73. Wittek Margit, 1890. Bp. ágh. kim.
 74. Zwilling Hilda, 1891. Bécs, rk.</p> |
|---|---|

III. polgári leányosztály. — III. Bürger-Mädchenklasse.

<p>1. Almási Aranka, 1890. Bp. izr.
 2. Altheim Margit, 1890. Bp. ágh. tdm.
 3. Baron Erzsi, 1890. Bp. izr.
 4. Benze Katalin, 1890. Bécs, ágh.
 5. Bihári Alice, 1889. Bp. izr.
 6. Brunner Margit, 1890. Bp. ágh.
 7. Dályai Rózsa, 1887. Bp. ágh.
 8. Eisler Alice, 1890. Bp. izr.
 9. Elischer Hilda, 1890. Bécs, ágh.
 10. Engel Ella, 1888. Bp. izr.
 11. Erdélyi Ella, 1890. Bp. izr.
 12. Fischer Jolán, 1890. Bp. izr.
 13. Gattein Irén, 1889. Bp. izr.
 14. Hecht Erzsi, 1890. Bp. izr.
 15. Janisch Irén, 1890. Bp. ágh.
 16. Jaulus Kornélia, 1888. Bp. izr.
 17. Kadelburger Olga, 1889. Bp. izr.
 18. Kálledey Margit, 1890. Bp. izr.
 19. Kammer Irma, 1890. Gablonz, izr.
 20. Kollár Frida, 1891. Bp. izr. kim.
 21. Krausz Erzsi, 1889. Bp. izr.
 22. Lepter Ilonka, 1890. Bp. ágh.
 23. Liebner Olga, 1890. Bp. izr.
 24. Márkus Irén, 1891. Bp. izr.
 25. Mayer Margit, 1890. Bp. r. k.
 26. Messinger Ilona, 1890. Bp. izr.
 27. Mösler Mar., 1887. Szász-Régen, ágh.
 28. Mücke Elfrida, 1889. Osnabrück, ágh.
 29. Nagel Lili, 1890. Bp. izr.</p> | <p>30. Nagelbach Paula, 1889. Bp. ágh.
 31. Nagy Margit, 1890. Bp. ágh. tdm.
 32. Neumann Elza, 1890. Bp. izr.
 33. Neumann Teréz, 1889. Giebichen-
 stein, ágh. tdm.
 34. Oostgarten Paula, 1889. Szeged, ágh.
 35. Öslhäger Ilona, 1890. Bp. ágh. tdm.
 36. Österreicher Etel, 1890. Bp. izr.
 37. Paulus Emil., 1889. Teschen, ágh. tdm.
 38. Petri Luiza, 1889. Bp. ágh.
 39. Pflaum Kati, 1890. Apáti, ágh. kim.
 40. Polgár Margit, 1889. Bp. ágh. tdm.
 41. Preger Erzsébet, 1890. Bp. izr.
 42. Ranozstaj Julia, 1887. Nagyfalú,
 ágh. tdm. mh.
 43. Reisz Gizella, 1890. Bp. izr.
 44. Rosenberg Erna, 1890. Bp. izr.
 45. Roth Edit, 1890. Nagyvárad, izr.
 46. Schmickl Irma, 1889. Bp. ágh.
 47. Schwertner Margit, 1889. Bp. ágh.
 48. Singer Rózsa, 1889. N.-Tétény, izr.
 49. Sommer Aranka 1889. Bp. izr.
 50. Stern Lili, 1890. Bp. izr.
 51. Stern Melánia, 1890. Bp. izr.
 52. Stettner Margit, 1890. Bp. izr.
 53. Such Etel, 1888. B.-Csaba, ágh. tdm.
 54. Szigethy Elza, 1888. Szill-Sárkány,
 ágh. tdm.
 55. Szobl Szerén, 1890. Uj-Kécske, izr.</p> |
|---|--|

56. Telléry Ilona, 1889. Jéjnore, ágh.
57. Trencsényi Julia, 1890. Sárospatak, ev. ref. tdm.
58. Tychó Margit, 1890. Bp. izr.
59. Wack Margit, 1890. Bp. ágh.

60. Weinrich Anna, 1888. Medgyes, ágh. tdm.
61. Willers Margit, 1890. Bp. ágh. tdm.
62. Wlassits Olga, 1889. Marosvásárhely, ev. ref.

IV. polgári leányosztály. — IV. Bürger-Mädchenklasse.

1. Achs Rózsa, 1888. Bp. ágh. kim.
2. Bagyinka Ilona, 1889. Szeged, ágh.
3. Brunner Vilma, 1889. Bp. ágh.
4. Burgert Anna, 1887. Bp. ágh. tdm.
5. Constantín Natália, 1889. Pozsony, ágh.
6. Dobosy Karolin, 1887. Köveskálá, ágh. tdm. kim.
7. Elkán Irén, 1889. Bp. izr.
8. Endreffy Erzsi, 1889. Felső-Szeli, ágh. tdm.
9. Endreffy Eugenia, 1889. Felső-Szeli, ágh. tdm.
10. Faragó Margit, 1890. Bp. ágh.
11. Farkas Ilona, 1888. Bp. ágh. tdm.
12. Fleck Ilona, 1888. Bp. ágh.
13. Frees Katalin, 1888. Bp. ágh.
14. Fuchs Erzsi, 1889. Bp. izr.
15. Glaser Frida, 1889. Bp. izr.
16. Gold Blanka, 1888. Kassa, izr.
17. Hamburger Rózsa, 1889. Bp. izr.
18. Hautzinger Ilona, 1889. Lébeny, ágh.
19. Heller Mari-ka, 1889. Bp. izr.
20. Holstein Sarolta, 1889. Bp. izr.
21. Horner Elvira, 1890. Bp. izr.
22. Károlyi Gizella, 1888. Bp. ágh.
23. Kaufmann Irén, 1889. Bp. izr.
24. Klivényi Erzsi, 1889. Bp. rk. kim.
25. Koleszár Irma, 1888. Bp. ágh.
26. Koricsánszky Etel, 1888. Bp. ágh. tdm.
27. Koritsánszky Irén, 1889. Bp. ágh.
28. Krakauer Karol n, 1889. Bp. izr.
29. Kund Olga, 1888. Dunakesz, ágh.
30. Kupfer Renée, 1889. Bp. izr.

31. Lányi Gizella, 1889. Bp. izr.
32. Litzmann Lili, 1889. Bp. izr.
33. Lukács Ste'ánia, 1889. Bécs. izr.
34. Lüders Ilona, 1888. Bp. ágh.
35. Michaliesek Anna, 1888. Bp. ágh.
36. Neprás Anna, 1889. Bp. ágh. tdm.
37. Partl Emma, 1886. Sofia, ágh. tdm.
38. Pindur Angélika, 1888. Kercz. ágh.
39. Posszert Emma, 1883. Bp. rk.
40. Preisz Irén, 1889. Bp. ágh.
41. Reidner Anna, 1889. Bp. ágh.
42. Richon Eleonóra, 1887. Puszta-Fő-demes, ágh.
43. Roháts Margit, 1888. Bp. ágh.
44. Rosenberg Dora, 1888. Bp. izr.
45. Roth Alice, 1883. Bp. izr.
46. Schulz Etel, 1889. Temesvár, ágh. tdm.
47. Simonyi Ilona, 1889. Bp. izr.
48. Skrada Zsuzsana, 1888. Pilis, ágh.
49. Steinmann Stefl, 1889. Bécs, izr. kim.
50. Stratzinger Ilona, 1889. Bp. ágh. tdm. kim.
51. Sturm Renée, 1889. Bp. izr.
52. Szafka Sarolta, 1888. Bp. ágh.
53. Szentgyörgyi Edit, 1889. Losoacz ágh.
54. Teasdale Andorka, 1889. Bp. ágh.
55. Urban Magda, 1889. Bp. izr.
56. Varga Jolán, 1888. Orosháza, ágh. tdm.
57. Vécsey Margit, 1889. Bp. ágh.
58. Weil Edit, 1889. Bp. izr.
59. Weinberger Irén, 1888. Bp. ágh.
60. Zirner Lili, 1889. Bp. izr.

**A budapesti ág. hit. evang. magyar és német
gyülekezet nép- és polgári iskolájának**

nyilvános osztály-vizsgáit

a folyó 1902—1903-iki tanév végén

a következő sorrendben tartjuk meg:

1. Pénteken, jun. 12-én d. e. 9—11 óráig: az I. elemi fiúosztály. (Osztálytanító: Kalma Pál.)
2. Pénteken, jun. 12-én d. e. 9—11 óráig: az I. elemi leányosztály (Osztálytanító: Jakobei Margit)
3. Szombaton, jun. 13-án d. e. 9—11 óráig: a II. elemi fiúosztály. (Osztálytanító: Alex Albert.)
4. Szombaton, jun. 13-án d. e. 9—11 óráig: a II. elemi leányosztály. (Osztálytanító: Tomassek Ilona.)
5. Hétfőn, jun. 15-én d. e. 9—12 óráig: az I. polg. leányosztály. (Osztálytanító: Mikolik Kálmán.)
6. Kedden, jun. 16-án d. e. 9—12 óráig: a II. polg. leányosztály. (Osztálytanító: Kardeván Vilmos.)
7. Szerdán, jun. 17-én d. e. 9—12 óráig: a III. polg. leányosztály. (Osztálytanító: Scholtz Lajos.)
8. Csütörtökön, jun. 18-án d. e. 9—12 óráig: a IV. polg. leányosztály. (Osztálytanító: Falvay Antal.)
9. Csütörtökön, jun. 18-án d. u. 4 órakor: a polg. iskola növendékeinek énekvizsgája Bruckner Frigyes vezetése alatt.
10. Pénteken, jun. 19-én d. e. 9—11 óráig: a III. elemi leányosztály. (Osztálytanító: Falvay Gizella.)
11. Szombaton, jun. 20-án d. e. 9—12 óráig: a IV. elemi leányosztály. (Osztálytanító: Mokry Eszter.)
12. Szombaton, jun. 20-án d. u. 4 órakor: a III. és IV. elemi fiúosztályok énekvizsgája: Bruckner Fr. énektanár vezetése alatt.
13. Hétfőn, jun. 22-én d. e. 9—11 óráig: a III. elemi fiúosztály. (Helyettes tanító: Windt József.)
14. Kedden, jun. 23-án d. e. 9—12 óráig: a IV. elemi fiúosztály. (Osztálytanító: Lux Ede)

A tornatanítás eredményét

bemutatja **Scholtz Lajos** tanító a leányok utolsó tornaóráiban u. m. :

1. Szombaton, jun. 6-án d. e. 10—11-ig a III. elemi leányosztállyal
2. Szombaton, jun. 6-án d. e. 11—12-ig a IV. elemi „ „
3. Szombaton, jun. 6-án d. e. 12—1-ig a III. polg. „ „
4. Szerdán, jun. 10-én d. e. 10—11-ig az I. polg. „ „
5. Szerdán, jun. 10-én d. e. 11—12-ig a II. polg. „ „
6. Szerdán, jun. 10-én d. e. 12—1-ig a IV. polg. „ „

Windt József tornatanító pedig a fiúk utolsó tornaóráiban u. m. :

7. Hétfőn, jun. 15-én d. u. 4—5-ig a III. fiuosztállyal
8. Kedden, jun. 16-án d. u. 4—5-ig a IV. „

A francia nyelv-tanításban résztvevett tanulók vizsgáját szerdán, június 17-én d. u. 4—5 óráig tartjuk.

Az osztály-vizsgákat a gymn. épület II. em. nagy termében, a tornavizsgákat pedig a földszinti tornaacsarnokban tartjuk.

A **r a j z t a n i t á s** eredményeit, valamint a leányok kézi m u n k á i t az illető osztályok vizsgáin mutatjuk be.

A róm. kath. növendékek vallás vizsgája jun. 9-én, kedden d. e. 12—1 óráig tartatik a IV. el. leányoszt. tantermében.

Az **izr. növendékek** vallásvizsgái:

- Jun 9-én d. e. 10—11-ig az I. elemi leányosztálybelieké
- Jun 9-én d. e. 11—12-ig a IV. elemi leányosztálybelieké.
- Jun 9-én d. e. 10—11-ig az I. elemi oszt. fiuké.
- Jun 9-én d. e. 11—12-ig a II. elemi oszt. fiuké.
- Jun 10-én d. e. 11—1-ig a II. és III. el. leányoké.
- Jun 11-én d. e. 8—12-ig az I—IV. polg. leányosztálybelieké.
- Jun 15-én d. e. 11—12-ig a III. elemi oszt. fiuké.
- Jun 15-én d. u. 4—5-ig a IV. elemi oszt. fiuké.

 Mind ezen vizsgákra iskoláink m. t. elöljáróit, a növendékek szüleit vagy gyámjait és az oktatásügy barátait tisztelettel meghívjuk.

A jövő tanévre vonatkozó értesítés.

1. Az 1903/1904-iki tanév szeptember 1-én kezdődik, a rendes oktatás hétfőn szept. 7-én.

2. Szeptember 1., 2. és 3-án 8—12 óráig csakis prot. növendékeket írunk be; szept. 4. és 5-én d. e. 8—12-ig pedig azon másfelekezetű növendékeket, kik már a lefolyt tanévben is intézetünkbe jártak.

3. Nem protestáns növendékeket, kik eddig még nem voltak ezen intézet növendékei, csak akkor vehetünk föl, ha a hely megengedi; miért is ezeket csak szept. 7-én d. e. 10—12 óráig írathatjuk be.

4. Kérjük a t. szülőket, hogy a gyermekeiknek születési évét és napját a beiratásnál születési okmánnyal, a történt himlő-beoltást pedig orvosi bizonyítvánnyal igazolják, és a beiratási napokat és órákat pontosan betartsák; mert a meghatározott számon túl (nevezetesen I. 50, II. 60, III. 70, s IV. 80.) senki sem vétetik fel az egyes osztályokba, még akkor sem, ha a megelőző évben is már tanítványunk lett volna.

5. A nt. Egyházválasztmány az elemi- és polgári osztályokban fizetendő tandíjakat következő módon szabályozta:

Az elemi osztályokban fizetnek az ág. hitv. evangélikusok: 28 koronát a reformátusok és nem cselekvényes egyháztagok: 40 koronát, a más felekezetűek: 80 koronát — polgári osztályokban fizetnek az ág. hitv. evangélikusok: 36 koronát, a reformátusok és nem cselekvényes egyháztagok: 48 koronát; és a más felekezetűek: 100 koronát.

6. Pót-, felvételi- és magánvizsgák, előleges bejelentés után, szeptember első hetében tartatnak.

Felvételi vizsgát azon tanulóktól is követelünk, kik a folyó tanévben netalán a rendes vizsga előtt bármily okból kimaradtak,

7. A rendes tanítás kezdetén minden beírott növendék okvetlenül tartozik osztályában megjelenni, és a ki legkésőbb szeptember 15-éig sem jelent meg, azt kitéptetnek tekintjük és helyét más jelentkezővel töltjük be.

8. Miután az 1868. XXXVIII. t. cz. 7. §-á értelmében a szülői háznál tanult növendékek is kötelesek valamely nyilvános tanintézetnél évenként vizsgát tenni, a nálunk magánvizsgára jelentkező tanulók csak azon esetben fognak valamely felsőbb osztály tantárgyaiból megvizsgáltatni, ha a megelőző osztályokról hivatalos jellegű bizonyítványt felmutatnak. Az ily vizsgákért a gyűl. pénztárba 12 kor. fizetendő; azonkívül elemi tanuló magánvizsgájának díja 20 kor.; polg. isk. magánvizsgáé 30 kor.

9. Minden növendék köteles a beiratás alkalmával az első félévi tandíjat lefizetni.

10. A fizetésre egyáltalán képtelen *evang. szülők* a gyermekeik után járó tandíj lefizetése alól felmentethetnek, ha a szégyenségi bizonyítványukat gyülekezetünk lelkészi hivatalánál láttamoztatják s az a népiskola igazgatója által a nt. egyházválasztmány elé terjesztetik. Ily folyamodványok minden évben ujolag benyújtandók.

~~11.~~ Mivel az ág. hitv. ev. főgym. I. osztályába való felvételnél a mi IV. osztályunkat jó eredménnyel végzett fiúk elsőbbségben részesülnek, különösen figyelemztetjük a tiszt. szülőket, ha **fiukat jövő évre a mi gymnasiumunkba akarják járatni**, hogy az illető fiukat még **ezen tanév befejeztével**, azaz: június hó 26-27-én a főgymnasium igazgatójánál beirassák es akkor a szükséges iratokat, a) a *születési okmányt*, b) a IV. elemi osztályról szóló iskolai és c) a szabályos hiroló oltási bizonyítványt okvetlenül magukkal hozzák; mert csak ezen feltételek *pontos* betartásával számíthatnak *biztos* felvételre.

Kelt Budapesten, a pesti hitv. ev. magyar és német egyházgyülekezet választmányának megbízásából

1903 évi június hó 2-án a tanító testület nevében:

Falvay Antal,

e. i. igazgató.

An der Volks- und Bürgerschule

der

ung. u. deutschen ev. Gemeinde A. C. in Budapest

werden die

öffentlichen Prüfungen

des Schuljahres 1902/1903

in folgender Ordnung abgehalten:

1. Freitag, den 12. Juni vorm. v. 9—11 Uhr: die I. Elementar-Knabenklasse. (Lehrer: Paul Kalma.)
2. Freitag, den 12. Juni vorm. v. 9 - 11 Uhr: die I. Elementar-Mädchenklasse (Lehrerin: Marg. Jakobei.)
3. Samstag, den 13. Juni vorm. v. 9—11 Uhr: die II Elementar-Knabenklasse. (Lehrer: Alex Albert.)
4. Samstag, den 13. Juni vorm. v. 9 - 11 Uhr: die II. Elementar-Mädchenklasse. (Lehrerin: Tomassek.)
5. Montag den 15. Juni vorm. v. 9—12 Uhr: die I. Klasse der Mädchen-Bürgerschule. (Klassenvorstand: Mikolik.)
6. Dienstag den 16. Juni vorm. v. 9—12 Uhr: die II. Klasse der Mädchen-Bürgerschule. (Klassenvorstand: Kardeván.)
7. Mittwoch, den 17. Juni vorm. v. 9—12 Uhr: die III. Klasse der Mädchen-Bürgerschule. (Klassenvorstand: Scholtz.)
8. Donnerstag, den 18. Juni vorm. v. 9—12 Uhr: die IV. Klasse der Mädchen-Bürgerschule (Klassenvorstand: Falvay.)
9. Donnerstag, den 18. Juni nachm. 4 Uhr: Gesangsprüfung der Mädchen-Bürgerschule. (Fr. Bruckner.)
10. Freitag, den 19. Juni vorm. v. 9 - 11 Uhr: die III. Elementar-Mädchenklasse. (Lehrerin: Gizella Falvay.)
11. Samstag, den 20. Juni vorm. v. 9—12 Uhr: die IV. Elementar-Mädchenklasse. (Lehrerin: Eszter Mokry.)
12. Samstag, den 20. Juni nachm. 4 - 5 Uhr: Gesangsprüfung der III. und IV. Knabenklasse (Friedrich Bruckner.)
13. Montag, 22. Juni vorm. v. 9—11 Uhr: die III. Knaben Klasse. (Lehrer-Stellvertreter: József Windt.)
14. Dienstag, 23. Juni vorm. v. 9—12 Uhr: die IV. Elementar-Knabenklasse. Lehrer: Eduard Lux.)

Das Schauturnen

der Mädchen hält in den letzten diesjährigen Turnstunden

Lehrer: **Ludwig Scholtz.**

1. Samstag, den 6. Juni vormittags von 10—11 Uhr mit der III. Elementarschulklasse.
2. Samstag, den 6. Juni vormittags von 11—12 Uhr mit der IV. Elementarschulklasse.
3. Samstag, den 6. Juni vormittags von 12—1 Uhr mit der III. Bürgerschulklasse.
4. Mittwoch, den 10. Juni vormittags von 10—11 Uhr mit der I. Bürgerschulklasse.
5. Mittwoch, den 10. Juni vormittags von 11—12 Uhr mit der II. Bürgerschulklasse.
6. Mittwoch, den 11. Juni vormittags von 12—1 Uhr mit der IV. Bürgerschulklasse

Das Schauturnen der Knaben leitet Turnlehrer: **Josef Windt.**

7. Montag, den 15. Juni, nachmittags von 4—5 Uhr mit der III. Elementarschulklasse.
8. Dienstag, den 16. Juni nachmittags von 4—5 Uhr mit der IV. Elementarschulklasse.

Die Prüfung aus der **französische Sprache** findet Mittwoch den 17-ten Juni Nachmittags von 4—5 Uhr statt.

Die ordentlichen Prüfungen der einzelnen Klassen werden im grossen Saale II. St. des Gymnasialgebäudes, die Turnprüfungen aber in der Turnhalle, ebener Erde, kleiner Hof, abgehalten.

Der Erfolg des Zeichenunterrichtes, sowie die Proben der weiblichen Handarbeiten sind an den Prüfungstagen der betreffenden Klassen zur Ansicht aufgelegt.

 Zu diesen Prüfungen laden wir hiemit die **P. T. Vorsteher der Gemeinde**, die Eltern und Vormünder, sowie die Freunde des Unterrichtswesens höflichst ein.

Aufnahme-Vorschriften.

1. Das Schuljahr 1903/1904. beginnt am 1., der Unterricht am 7 September.

Am 1. 2. und 3. September von 8—12 Uhr werden nur protestantische Zöglinge eingeschrieben; am 4. und 5. September vormittags aber jene Kinder anderer Confession, welche schon im verflorbenen Jahre Zöglinge unserer Schule waren.

3. *Nicht protestantische Schüler*, die bisher unserer Anstalt nicht angehört haben, können nur dann aufgenommen werden, wenn es der Raum gestattet; weshalb deren regelmässige Einschreibung höchstens am 7. September vormittags von 10—12 Uhr erfolgen kann.

4. Die Eltern werden gebeten, Jahr und Tag der Geburt ihrer Kinder mittelst Geburtsscheines, *die stattgefundene Impfung ihrer Kindern aber mittels ärztlichen Zeugnisses* zu bestätigen, sowie auch *die Einschreibtage und Stunden unsomehr genau einzuhalten, da über die festgesetzte Schüler-Zahl der einzelnen Klassen namentlich I. Kl.=50, II.Kl.=60, III. Kl.=70, u. IV. Kl.=80) niemand mehr aufgenommen werden darf, selbst dann nicht, wenn der verspätet sich Meldende auch schon Zögling unserer Schule war.*

5. Das löbl. Presbyterium unserer Gemeinde hat das Schulgeld an unseren Volks- und Bürgerschulen folgendermassen abgerundet:

In den Elementarschulen zahlen die Evangelischen A. C.: 28 Kron. die Reformirten und die nicht activen Gemeindeglieder: 40 Kron. nicht protestantische Schüler: 86 Kron.; — in den Bürgerschulklassen zahlen die Evangelischen A. C.: 36 Kron., die Reformirten und nicht activen Gemeindeglieder: 48 Kron. und die nicht protest. Schüler: 100 Kron.

6 Nach-, Aufnahms- und Privatprüfungen werden nach vorhergegangener Anmeldung in der ersten Woche des Septembers vorgenommen.

7. *Bei Beginn des regelmässigen Unterrichtes hat jeder eingeschriebene Schüler unbedingt in seiner Klasse zu erscheinen; wer spätestens bis zum 15. September nicht erschienen ist, wird als ausgetreten betrachtet und seine Stelle anderwärts besetzt.*

8. Nachdem laut §. 7. d. Gesetz-Artikel XXXVIII. v. J. 1868 die im elterlichen Hause **privatim** unterrichteten Schüler ebenfalls verpflichtet sind, alljährlich an einer öffentlichen Lehranstalt Prüfung abzulegen, können die bei uns sich zur Privatprüfung meldenden Zöglinge nur dann aus den Lehrgegenständen einer höheren Klasse geprüft werden, wenn sie aus den vorhergehenden Klassen ein gültiges Zeugnis aufzuweisen vermögen. Für solche Prüfungen sind an die Gemeindekasse 12 Kron. zu entrichten, ausserdem für die Elementarschüler Privatprüfung 20 Kron., für die Bürgerschüler-Pri- vatprüfung 30 Kron. zu zahlen.

9. Jeder Zögling ist verpflichtet, bei der Einschreibung das Schulgeld für das erste Halbjahr zu erlegen.

10. Ganz *zahlungsunfähige protestantische Zöglinge* können von der Entrichtung des Schulgeldes befreit werden, wenn sie sich mit einem kurzgefassten schriftlichen Gesuche, dem ein von einem der Herren Prediger unterschriebenes Armutszugnis beigelegt ist, durch den Rektor an das löbl. Presbyterium der Gemeinde wenden, und wenn dieses ihre Bitte als begründet anerkennt. Solche Gesuche müssen jedes Jahr aufs neue eingereicht werden

Nachdem bei der Aufnahme in die I. Klasse unseres evang. Obergymnasiums diejenigen Knaben, welche unsere IV. Elementarklasse mit gutem Erfolge absolvierten, in erster Reihe berücksichtigt werden, ersuchen wir jene Eltern, welche gesonnen sind, ihre Knaben im nächsten Schuljahre in unserem Gymnasium unterrichten zu lassen: sie mögen die betreffenden Schüler unbedingt schon am Schlusse dieses Schuljahres d. i. am 26 und 27 Juni vormittags von 8—12 Uhr bei dem Gymnasialdirektor inscribieren lassen; bei dieser Gelegenheit die nötigen Dokumente: a) die Geburtsmatrikel b) das Schulzeugniss der IV. Klasse und c) den gesetzlichen Impfschein um so gewisser beibringen, da sie nur bei genauer Befolgung dieser Bedingungen auf die gewisse Aufnahme ihrer Knaben rechnen können.

Zufolge Auftrages des Presbyteriums der ung. und deutsch. ev. Gemeinde A. C. in Pest.

Budapest, den 2-ten Juni 1903.

Im Namen des Lehrkörpers:

Anton Falvay,

d. Z. Rektor.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

